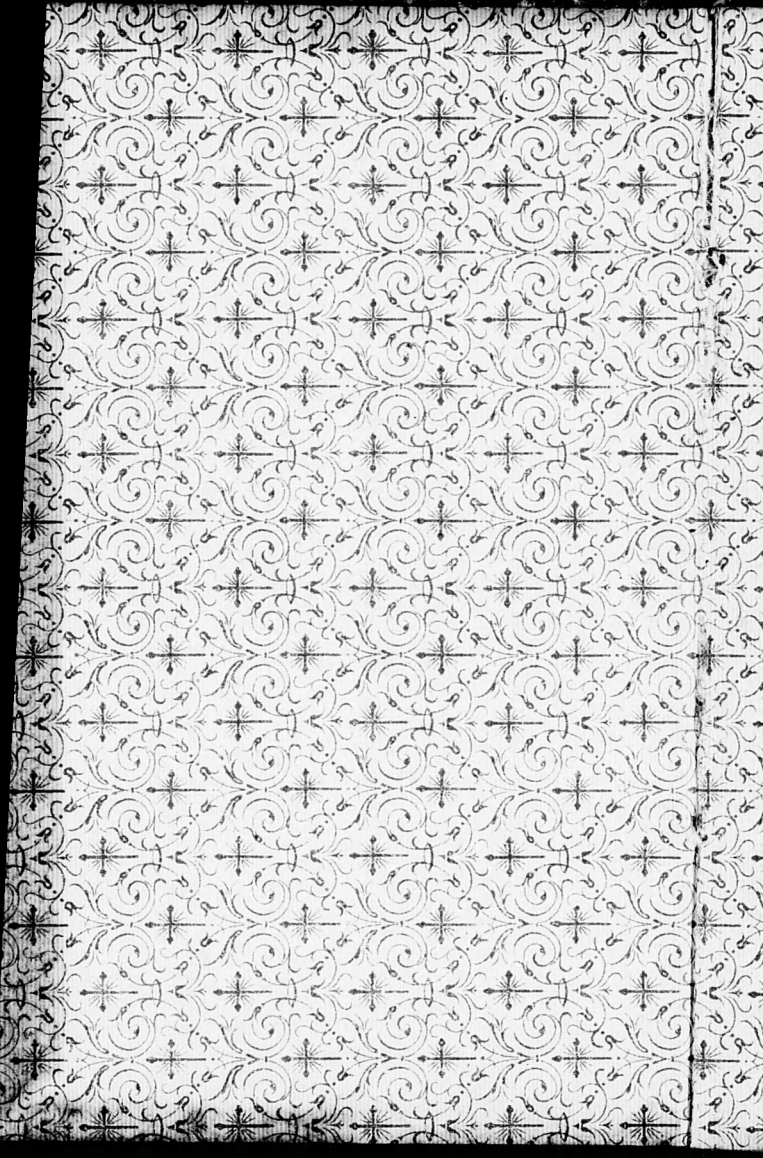
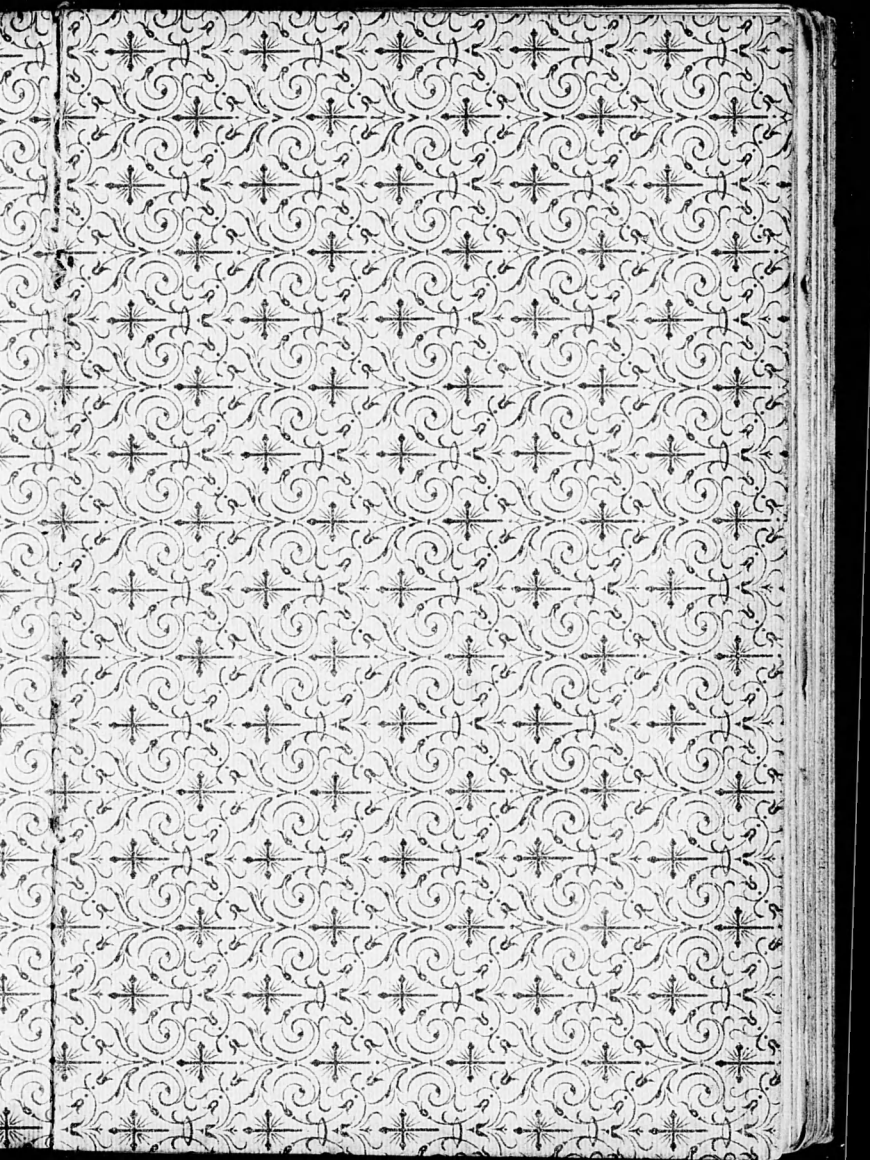

Vak 87

887

Maria mater gratiae
Dulcis parens clementiae.

Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

Mis dankbaarheid

Mr.
GETIJDEN

P. Feb 30.

VAN DE

*Vak 87
887*

HEILIGE MAAGD MARIA

KERKELIJK GOEDGEKEURD

DOOR

Z. D. H. Mgr. W. VAN DE VEN.

TWEEDE DRUK.

's HERTOGENBOSCH.
C. N. TEULINGS.
1898.

IMPRIMATUR.

's-Bosch, 30 Juli 1896.

De Bisschop van 's-Bosch,

† W. VAN DE VEN.

JANUARI.

- 1 a Besnijdenis
- 2 b s Alardus
- 3 c s Genoveva m.
- 4 d s Pharaïldis m.
- 5 e s Telesphorus
- 6 f HH. 3 Koningen
- 7 g s Hillonius
- 8 a s Gudula
- 9 b s Julianus
- 10 c s Agatho paus
- 11 d s Hyginus
- 12 e s Arcadius
- 13 f s Leontius
- 14 g s Hilarius
- 15 a s Paulus erm.
- 16 b s Marcellus p.
- 17 c s Antonius abt.
- 18 d s Prisca
- 19 e s Canutus
- 20 f s Sebastianus
- 21 g s Agnes maagd
- 22 a s Vincentius
- 23 b s Raymundus
- 24 c s Timotheus b.
- 25 d s Paul. bekeer.
- 26 e s Polycarpus b.
- 27 f s Joannes Chrys.
- 28 g s Flavianus
- 29 a s Franc. d. Sales
- 30 b s Aldegondis
- 31 c s Petrus Nolas.

FEBRUARI.

- 1 d s Ignatius mart.
- 2 e O.L.V. Lichtmis
- 3 f s Blasius mart.
- 4 g s Andreas Cors.
- 5 a s Agatha mart.
- 6 b s Amandus
- 7 c s Romualdus
- 8 d s Joan. de Matha
- 9 e s Apollonia
- 10 f s Scholastica.
- 11 g s Desiderius
- 12 a s Eulalia Maagd
- 13 b s Julianus
- 14 c s Valentinus m.
- 15 d ss Faust en Jov.
- 16 e s Juliana m.
- 17 f s Silvinus biss.
- 18 g s Simeon
- 19 a s Bonifacius
- 20 b s Eleutherius
- 21 c s Severianus
- 22 d s Peeters Stool
- 23 e s Petrus Dam.
- 24 f s Mathias apost.
- 25 g s Victorianus
- 26 a s Porphyrius
- 27 b s Leander
- 28 c s Romanus bel.

*In het schrikkeljaar heeft
Februari 29 dagen.*

MAART.

APRIL.

1 d s Albinus biss.
 2 e s Simplicius
 3 f s Cunegundis
 4 g s Casimirus
 5 a s Theophilus
 6 b s Coleta
 7 c s Thomas v. Aq.
 8 d s Philimon
 9 e s Francisca
 10 f s De 40 Martel.
 11 g s Vindicianus b.
 12 a s Gregorius p.
 13 b s Euphrasia m.
 14 c s Mathildis k.
 15 d s Longinus
 16 e s Eusebia m.
 17 f s Patricinus
 18 g s Gabriëlaartsen.
 19 a s Joseph
 20 b s Landoaldus
 21 c s Benedictus
 22 d s Octavianus
 23 e s Theodulus
 24 f s Romulus
 25 g s Maria Boodsch.
 26 a s Ludgerus b.
 27 b s Rupertus
 28 c s Sixtus III p.
 29 d s Eustachius
 30 e s Quirinus m.
 31 f s Zosimus

1 g s Hugo biss.
 2 a s Fr. de Paula
 3 b s Richardus b.
 4 c s Isidorus biss.
 5 d s Vincent. Fer.
 6 e s Sixtus mart.
 7 f s Hegesippus
 8 g s Perpetuus
 9 a s Waldetrudis
 10 b s Macarius
 11 c s Leo I, paus
 12 d s Julius I, paus
 13 e s Hermenegildus
 14 f s Tiburtius
 15 g s Anastasia
 16 a s Martialis
 17 b s Anicetus p.
 18 c s Ursmarus b.
 19 d s Timon diaken
 20 e s Marcellianus
 21 f s Anselmus b.
 22 g ss Soter en Cajus
 23 a s Georgius m.
 24 b s Egbertus bel.
 25 c s Marcus evang.
 26 d s Cletus
 27 e s Anthimus
 28 f s Vitalis mart.
 29 g s Petrus mart.
 30 a s Cath. v. Sen.

MEI.

JUNI.

1 b ss Phil. en Jac.
 2 cs Athanasius b.
 3 d H. Kruisvinding
 4 es Monica Wed.
 5 fs Pius V
 6 gs Jan in d'Olie
 7 as Stanislaus b.
 8 bs Michiels-Op.
 9 cs Gerontius
 10 ds Job
 11 es Mamertus b.
 12 fs Pancratius
 13 gs Servatius
 14 as Bonifacius m.
 15 bs Dympna m.
 16 cs Joann. Nep.
 17 dc Paschalis Bayl.
 18 es Venantius m.
 19 fs Pudentiana
 20 gs Bernardinus
 21 as Hospitius
 22 bs Julia
 23 cs Guibertus
 24 d O. L. V. Bijstand
 25 es Maria Mag. d. P.
 26 fs Philip. Nerius
 27 gs Joannes paus
 28 as Germanus b.
 29 bs Maximus
 30 cs Felix paus
 31 ds Petronilla m.

1 es Pamphilius m.
 2 fs Marcellinus m.
 3 gs Clotildis kon.
 4 as Quirinus
 5 bs Bonifacius b.
 6 cs Norbertus b.
 7 ds Paulus biss.
 8 es Medardus b.
 9 fs Primus.
 10 gs Margarita k.
 11 as Barnabas ap.
 12 bs Antonina.
 13 cs Anton. a Pad.
 14 ds Basilius biss.
 15 e ss Vitis. Modest.
 16 fs Ludgardis m.
 17 gs Alena mart.
 18 as Marcus
 19 b ss Gerv. en Prot.
 20 cs Silverius p.
 21 ds Aloysius Gonz.
 22 es Paulinus biss.
 23 fs Ediltrudis
 24 gs Joannes Bapt.
 25 as Ladislaus
 26 b ss Joan. en Paul.
 27 cs Crescentius.
 28 ds Leo. Vigilie
 29 e ss Petr. en Paul.
 30 fs Martialis

JULI.

—

1 g s Rumoldus b.
2 a s O. L. V. Visit.
3 b s Eulogius
4 c s Theodorus
5 d s Domitius
6 e s Godelieva m.
7 f s Willebaldus
8 g s Landrada
9 a ss Mart. Gorc.
10 b s De 7 H. Broed.
11 c s Pius Paus m.
12 d s Joan. Gualbert
13 e s Anacletus p.
14 f s Bonaventura
15 g s Henricus keiz.
16 a s Raineldis
17 b s Alexius bel.
18 c s Symphorosa
19 d s Arsenius erm.
20 e s Margareta m.
21 f s Victor
22 g s Maria Magd.
23 a s Liborius
24 b s Christina m.
25 c s Jacobus apost.
26 d s Anna
27 e s Pantaleon m.
28 f s Innocentius
29 g s Martha m.
30 a s Abdon m.
31 b s Ignat. d. Loyola

AUGUSTUS.

—

1 c s Peeters band.
2 d s Alphons. d. Lig.
3 e s Steph. vind.
4 f s Dominicus
5 g s O. L. V. ter Sn.
6 a s Transfiguratie
7 b s Donatus.
8 c s Cyriacus erm.
9 d s Romanus
10 e s Laurentius m.
11 f s Susanna
12 g s Clara maagd
13 a s Hippolytus m.
14 b Vigilie
15 c O. L. V. Hem.
16 d s Rochus
17 e s Juliana
18 f s Agapitus m.
19 g s Ludovicus b.
20 a s Bernardus abt.
21 b s Anastasius
22 c s Timotheus m.
23 d s Phillippus Ben.
24 e s Bartholomeus
25 f s Ludovicus k.
26 g s Zephyrinus p.
27 a s Rufus mart.
28 b s Augustinus
29 c s Jans onthoofd
30 d s Rosa maagd
31 e s Raymundus

SEPTEMBER.

OCTOBER.

- 1 f s Ægidius
- 2 g s Stephanus k.
- 3 a s Remacius b.
- 4 b s Rosalia
- 5 c s Laurent. Just.
- 6 d s Eleutherius
- 7 e s Regina
- 8 f Maria Geboorte
- 9 g s Gorgonius m.
- 10 a s Nicolaus Tol.
- 11 b s Protus mart.
- 12 c s Guido bel.
- 13 d s Amatus
- 14 e H. Kruisverheff.
- 15 f s Nicodemes m.
- 16 g s Cornelius p.
- 17 a s Lambertus
- 18 b s Joseph. a Cyp.
- 19 c s Januarius m.
- 20 d s Eustachius m.
- 21 e s Mattheus ap.
- 22 f s Mauritius m.
- 23 g s Thecla
- 24 a O. L. V. ter slav.
- 25 b s Cleophas b.
- 26 c s Cyprianus
- 27 d ss Cosm en Dam.
- 28 e s Wenceslaus
- 29 f s Mich. aartsen.
- 30 g s Hieronymus

- 1 a s Bavo bel.
- 2 b s Engelbewaard.
- 3 c s Gerardus abt
- 4 d s Franciscus
- 5 e s Placidus mart.
- 6 f s Bruno
- 7 g s Marcus paus
- 8 a s Birgitta wed.
- 9 b s Dionysius m.
- 10 c s Franc. de Borg.
- 11 d s Gummarus
- 12 e s Maximilianus
- 13 f s Eduardus k.
- 14 g s Calixtus p.
- 15 a s Theresia m.
- 16 b s Gallus abt.
- 17 c s Hedwigis w.
- 18 d s Lucas evang.
- 19 e s Petrus d'Alc.
- 20 f s Felicianus
- 21 g s Ursula
- 22 a s Cordula
- 23 b s Joannes Cap.
- 24 c s Raphaël aarts.
- 25 d s Crispinus
- 26 e s Evaristus p.
- 27 f s Florentius
- 28 g ss Sim. en Jud.
- 29 a s Ermelindis
- 30 b s Marcellus
- 31 c s Quintinus

NOVEMBER.

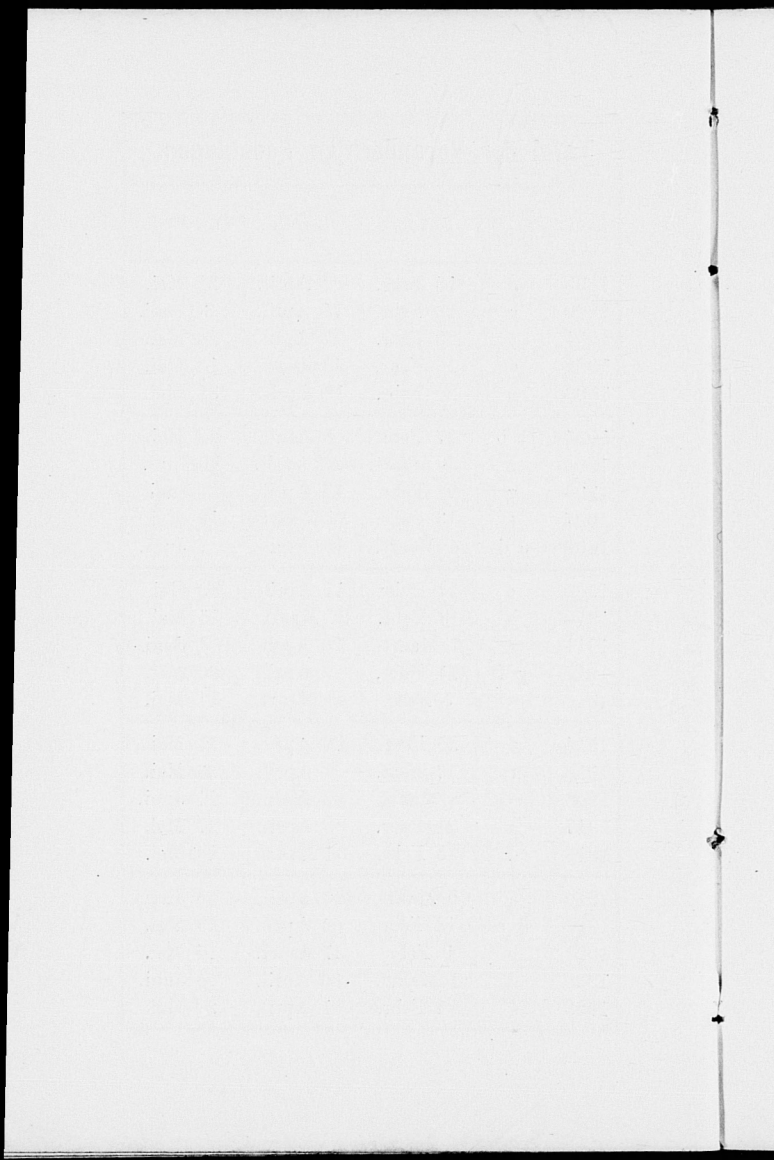
DECEMBER.

1 d ALLERHEILIGEN
 2 e Allerzielen
 3 fs Hubertus biss.
 4 gs Carolus Borr.
 5 as Zacharias
 6 bs Leonardus b.
 7 cs Willebrord. b.
 8 d de 4 Gekroond.
 9 es Theodorus m.
 10 fs Andreas Avel
 11 gs Martinus b.
 12 as Livinus mart.
 13 bs Didacus bel.
 14 cs Serapion m.
 15 ds Leopoldus
 16 es Edmondus
 17 fs Greg. Thaum.
 18 gs Odo abt.
 19 as Elisabeth w.
 20 bs Felix de Valois
 21 c O. L. V. Pres.
 22 ds Cecilia m.
 23 es Clemens p.
 24 fs Joan. a Cruce
 25 gs Catharina m.
 26 as Petrus Alex.
 27 bs Maximus b.
 28 cs Sosthenes
 29 ds Saturninus b.
 30 es Andreas ap.

1 fs Eligius
 2 gs Bibiana mart.
 3 as Franc. Xav.
 4 bs Barbara m.
 5 cs Sabbas abt.
 6 ds Nicolaus biss.
 7 es Ambrosius b.
 8 f O. L. V. Onb. Ontv.
 9 gs Leocadia m.
 10 as Melchiades p.
 11 bs Damascus p.
 12 cs Constantius
 13 ds Lucia mart.
 14 es Nicasius biss.
 15 fs Eusebius biss.
 16 gs Everardus
 17 as Begga wed.
 18 bs Gratianus b.
 19 cs Nemesius
 20 ds Philogonus
 21 es Thomas ap.
 22 fs Hungerus b.
 23 gs Victoria
 24 as Irmina Vigil.
 25 bs KERSTDAG.
 26 cs Stephanus
 27 ds Joan. Evang.
 28 e ss Onn. Kind.
 29 fs Thomas Cant.
 30 gs Sabinus
 31 as Silvester

Tafel der Veranderlijke Feestdagen.

Jaren.	Zondag- letter.	Aschdag.	Paschen.	Pinksteren.
1899	A	15 Febr.	2 April.	21 Mei.
1900	g	28 Febr.	15 April.	3 Juni.
1901	f	20 Febr.	7 April.	26 Mei.
1902	e	12 Febr.	30 Maart.	18 Mei.
1903	d	25 Febr.	12 April.	31 Mei.
1904	c b	17 Febr.	3 April.	22 Mei.
1905	A	8 Maart.	23 April.	11 Juni.
1906	g	28 Febr.	15 April.	3 Juni.
1907	f	13 Febr.	31 Maart.	19 Mei.
1908	e d	4 Maart.	19 April.	7 Juni.
1909	c	24 Febr.	11 April.	30 Mei.
1910	b	9 Febr.	27 Maart.	15 Mei.
1911	A	1 Maart.	16 April.	4 Juni.
1912	g f	21 Febr.	7 April.	26 Mei.
1913	e	5 Febr.	23 Maart.	11 Mei.
1914	d	25 Febr.	12 April.	31 Mei.
1915	c	17 Febr.	4 April.	23 Mei.
1916	b A	8 Maart.	23 April.	11 Juni.
1917	g	21 Febr.	8 April.	27 Mei.
1918	f	18 Febr.	31 Maart.	19 Mei.
1919	e	5 Maart.	20 April.	8 Juni.
1920	d c	18 Febr.	4 April.	23 Mei.
1921	b	9 Febr.	27 Maart.	15 Mei.
1922	A	1 Maart.	16 April.	4 Juni.
1923	g	14 Febr.	1 April.	20 Mei.

REGELS

VOOR HET LEZEN DER GETIJDEN

VAN DE H. MAAGD.

1. **A**ls men aanstonds na de Metten de Lauden leest, zegt men niet den Wees gegroet, vóór het ý. God. zie op tot mijne hulp, enz.

2. Lezende de Getijden in het bijzonder, leest men de Antiphoon der H. Maagd die het eindigt, niet dan op het einde der Lauden en der Compleeten: de andere Uren eindigt men met een Onze Vader; en om de Compleeten te eindigen leest men na de Antiphoon der H. Maagd, een Onze Vader, Wees gegroet, en Ik geloof in God den Vader.

3. Lezende de Getijden achtereen, leest men na de Lauden, Primen, Tertiën, Sexten en Nonen de Antiphoon van de H. Maagd niet, maar alleenlijk op het einde van het Uur waarmede men eindigt.

REGELS.

4. Men leest den Lofzang **Te Deum** van Kerstmis tot Septuagesima en van Paschen tot den Advent. In den Advent en van Septuagesima tot Paschen wordt het **Te Deum** niet gelezen, tenzij op de feestdagen van de H. Maagd.

5. Op den dag van de Onbevleete Ontvangenis leest men het **Te Deum**, men laat het laatste R. achter en men leest na het voorlaatste het V. Glorie zij den Vader.

6. Op den dag van O. L. V. Boodschap leest men dezelfde Getijden van den Advent, met het **Te Deum**, onderhoudende hetgene aangeteekend staat voor den dag van de Onbevleete Ontvangenis.

7. Van Septuagesima tot Paschen zegt men geen **Alleluia**.

8. Als Lichtmis komt na Septuagesima dan leest men dien dag ook het **Te Deum**, indien deze Feestdag verschoven wordt, dan verschuift men ook de verandering der Getijden.

9. In den Passietijd laat men nergens het V. Glorie zij den Vader, achter.

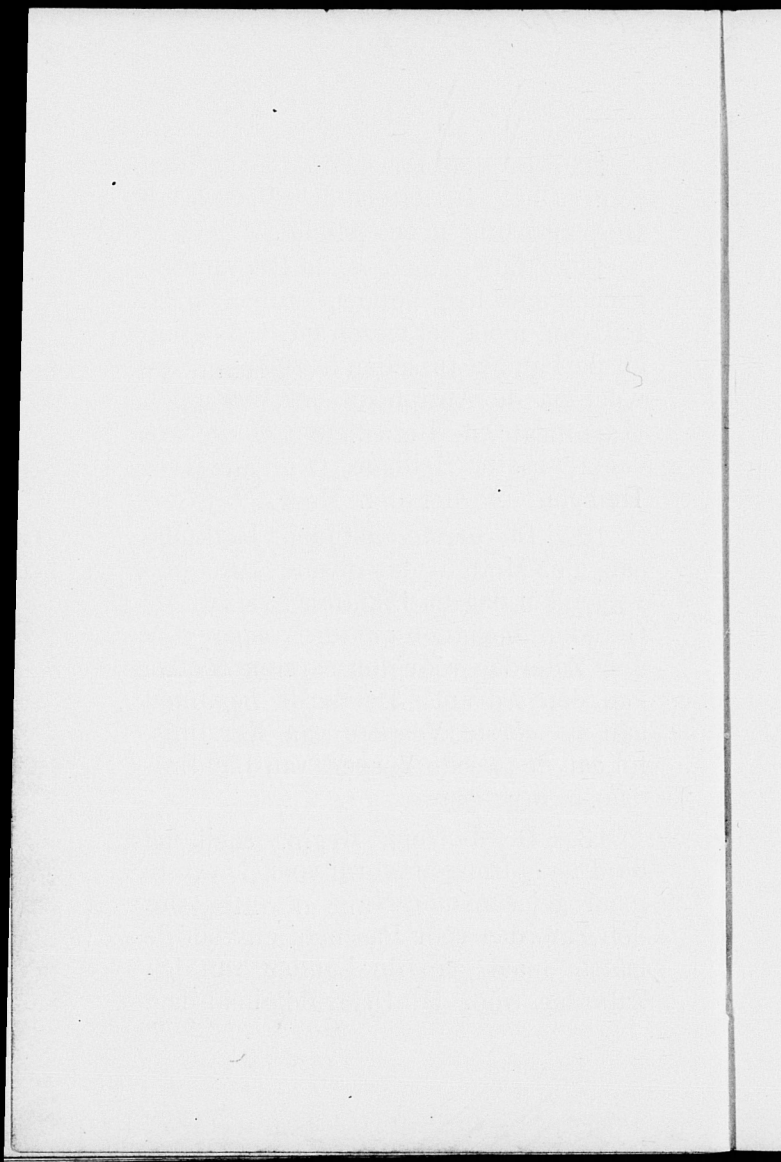
REGELS.

10. In den Paaschtijd voegt men achter het Invitatorium, Versen of Responsorium geen **Alleluia**.

11. Indien men in de Getijden de gedachtenis mag houden van eenen H. Patroon, moet het wezen aan de Vespers en de Lauden tusschen het **Oremus** die volgt na de Antiphoon der Lofzangen **Magnificat** en **Benedictus**, en de gedachtenis der Heiligen, **O gij alle Gods Heiligen**, of **Ziet den Heer**.

12. De eerste Getijden beginnen aan de Metten des avonds van den volgenden dag na Lichtmis. De tweede Getijden beginnen aan de Vespers van den Zaterdag vóór den eersten Zondag van den Advent. De derde beginnen aan de eerste Vespers van Kerstmis, tot aan de tweede Vespers van Lichtmis daarin begrepen.

13. De Lofzang **Regina coeli**, na de drie Lofzangen wordt voor de eerste maal gelezen aan **Nunc dimittis**, van den Zaterdag vóór Paschen, en voor de laatste maal, aan de Lauden van den Zaterdag vóór H. Drievuldigheidsdag.

GEBED VOOR DE GETIJDEN.

Aperi, Dómine.

OPEN, Heer, mijnen mond om uwen heiligen naam te zegenen; reinig ook mijn hart van alle ijdele, verkeerde en vreemde gedachten; verlicht mijn verstand, ontsteek mijn wil, opdat ik deze Getijden waardig, aandachtig en godvruchtig moge lezen, en verdienende verhoord te worden voor het aanschijn van uwe Goddelijke Majesteit. Door Christus onzen Heer. Amen.

Heer, in vereeniging met die goddelijke meening, waarmede Gijzelf op aarde God geloofd hebt, draag ik U deze uurgetijden op.

GEBED NA DE GETIJDEN.

Sacrosánctae.

AAN de allerheiligste en ondeelbare Drievuldigheid, aan de menschheid van onzen gekruisten Heer Jesus Christus, aan den vruchtbaren maagdom van de allerzaligste en glorierijkste Maria, altijd Maagd, en aan alle Heiligen, zij

altijddurende lof, eer, kracht en glorie geboden door alle schepselen, en aan ons worde vergiffenis gegeven van alle zonden, door de eindelooze eeuwen der eeuwen. Amen.

ÿ. Zalig de schoot der Maagd Maria, die den Zoon van den eeuwigen Vader heeft gedragen.

ÿ. En zalig de borsten, die Christus den Heer gevoed hebben. Onze Vader, Wees gegroet. *)

Pater noster.

Onze Vader, die in de hemelen zijt, geheiligt zij uw naam; ons toekome uw rijk; uw wil geschiede op de aarde, als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood; en vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onzen schuldenaren; en leid ons niet in bekoring; maar verlos ons van den kwade. Amen.

*) Leo X heeft aan allen, die het bovenstaande gebed godvruchtig en geknield zullen lezen, vergiffenis van al de gebreken verleend, die uit menschelijke zwakheid gedurende het lezen der getijden bedreven zijn.

Ave Maria.

W ees gegroet, Maria, vol van gratie; de Heer is met U; gezegend zijt Gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams, Jesus.

H eilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood. Amen.

Credo in Deum.

I k geloof in God, den Vader almachtig, Schepper van hemel en aarde. En in Jesus Christus, zijnen eenigen Zoon, onzen Heer, die ontvangen is van den H. Geest, geboren uit de Maagd Maria; die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruist, gestorven, en begraven; die is nedergedaald ter helle, ten derden dage verrezen van de dooden; die is opgeklommen ten hemel, zit aan de rechterhand van God den Vader almachtig; van daar zal hij komen oordeelen de levenden en dooden.

Ik geloof in den Heiligen Geest, de
heilige katholieke Kerk, gemeenschap
der Heiligen, vergiffenis der zonden,
verrijzenis des vleesches, het eeuwig
leven. Amen.

DE GETIJDEN

VAN DE

H. MAAGD MARIA.

IN DEN ADVENT.

Van de eerste vespers van den eersten Zondag van den Advent tot de eerste vespers van Kerstmis.

NA DEN ADVENT.

Van de vespers van Kerstmis tot de tweede vespers van O. L. V. Lichtmis.

DOOR HET JAAR.

Van daags na O. L. V. Lichtmis tot den laatsten Zaterdag vóór den Advent.

DE METTEN.

Ave Maria.

WEES gegroet, Maria, vol van gratie; de Heer is met U; gezegend zijt Gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams, Jesus. Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood. Amen. *)

*) Dit wordt gebeden voor elk uurgetijde, uitgezonderd voor de *Lauden*, als zij *onmiddellijk* na de *Metten* gelezen worden.

V. O Heere, open mijne lippen.

R. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

V. O God, zie toe tot mijne hulp.

R. Heer haast U om mij te helpen.

Glorie zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest, gelijk het was in den beginne, en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Van Septuagesima tot de vespers van Paaschavond zegt men, in plaats van *Alleluia*.

Lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

Uitnoodiging (tot Gods lof). Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met U.

Men herhaalt. Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met U.

PSALM XCIV. *Venite, exultemus.*

KOMT, laat ons den Heere blijde zingen, God onzen Heiland toejuichen; laat ons met lofgezang voor Hem verschijnen en met snarenspeel Hem toejuichen.—Wees gegroet, Maria, vol van gratie; de Heer is met U.

Want een groot God is de Heer en een groot Koning boven alle goden; want de Heer zal zijn volk niet verstooten, want in zijne hand zijn al de grenzen der aarde en Hij overziet de spitsen der bergen. — De Heer is met U.

Want van Hem is de zee, Hij toch heeft ze gemaakt en het vasteland is het werk zijner handen. Kom, vallen wij aanbeddend neder voor God en weenen wij voor den Heer onzen Schepper, want Hij is de Heer onze God en wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide. — Wees gegroet, Maria, vol van gratie; de Heer is met U.

Heden, als gij zijne stem zult hooren, verhardt toch uwe harten niet, gelijk bij de verbittering, ten dage der beproeving in de woestijn, waar uwe vaderen Mij beproefden en op den toets stelden, ofschoon zij mijne werken zagen. — De Heer is met U.

Veertig jaren lang was Ik zeer nabij dit geslacht, en sprak: altijd zijn zij verdwaald van harte en mijne wegen kenden zij niet, en ik zwoer hen in

mijnen toorn: zij zullen mijne ruste niet ingaan! — Wees gegroet, Maria, vol van gratie; de Heer is met U.

Glorie zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest, gelijk het was in den beginne, en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. De Heer is met U. — Wees gegroet, Maria, vol van gratie; de Heer is met U.

HYMNUS. *Quem terra, pontus.*

W IEN aarde, zee en starrenheer
Aanbidding biedt en lof en eer,
Den Heer der gansche schepping draagt
De zuiv're schoot der Moedermaagd.

Wien zon en maan naar orde en tijd,
En al wat werd, zijn diensten wijdt,
Is in dien schoot, die schitt'rend straalt
Van 's hemels gunsten, neergedaald.

Welzalig Gij door zulk een lot!
Gij draagt, o Moedermaagd, den God.
Den Schepper, die met zijne hand
Geheel de wereld overspant.

Welzalig Gij, die de Engel groet,
En Gods Geest moeder worden doet;
Den langgewenschte, dien heel de aard
Verbeidde, heeft Uw schoot gebaard.

Zij, Jesus, glorie U gewijd,
Die uit de Maagd geboren zijt,
Den Vader en den Geest meteen
Door de altijddurende eeuwen heen. Am.

EERSTE NOCTURN.

De drie volgende psalmen worden op Zondag, Maandag en Donderdag gelezen.

Antiph. Gezegend zijt Gij.

PSALM VIII. *Domine Dominus noster.*

O Heer, onze Heer, hoe heerlijk is
uw naam op de gansche aarde!
want verheven is uwe heerlijkheid
hoog aan de hemelen!

Uit den mond van kinderen en zuigelingen hebt Gij eene lofspraak bereid,
ter oorzaak van uwe tegenstrevers,
om den vijand en wraakgierige te vernietigen.

Wanneer ik uwen hemel aanschouw,
het werk uwer vingeren, de maan en
de sterren, die Gij geschapen hebt,

(*dan zeg ik:*) Wat is de mensch, dat
Gij aan Hem gedenkt of de zoon des
menschen, dat Gij acht op hem geeft!

Gij hebt hem een weinig minder ge-
maakt dan de Engelen, met heerlijkheid
en eere hebt Gij hem gekroond, en hem
gesteld over de werken uwer handen;

alles hebt Gij aan Hem onderworpen,
schapen, runderen altegader en ook de
dieren des velds,

de vogelen des hemels, en de vis-
schen der zee, die de paden der zee
doorwandelen.

O Heer, onze Heer, hoe heerlijk is
uw naam over de geheele aarde!

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gezegend zijt Gij onder de
vrouwen, en gezegend is de vrucht
uws lichaams.

Antiph. Als mirre.

PSALM XVIII. *Coeli enarrant.*

DE hemelen vermelden de heerlijkheid Gods en het uitspansel verkondigt de werken zijner handen.

De ééne dag geeft aan den anderen het *lof*-woord over en de ééne nacht geeft er kennis van aan den anderen.

Het zijn geen talen en geen woorden, welker klanken niet vernomen worden.

Hun geluid is over geheel de aarde uitgegaan, en hunne woorden tot de uiteinden van den aardbodem.

In de zon sloeg hij zijne tente op. En zij, gelijk een bruidegom, die uit zijne kamer treedt, springt juichend op, gelijk een reus, om langs haar baan te spoeden. Van 's hemels uiteinde is haar uittocht,

en haar omloop is tot zijn uiteinde; en niemand kan zich voor haar gloed verbergen.

De wet des Heeren is vlekkeloos, en bekeert de zielen; het getuigenis des Heeren is getrouw, het geeft den eenvoudigen wijsheid;

De bevelen des Heeren zijn gerechtigt en verblijden de harten; het gebod des Heeren is helder, het verlicht de oogen.

Heilig is de vreeze des Heeren, zij blijft in eeuwigheid; 's Heeren oordeelen zijn waar, in zich zelve gerechtvaardigd.

Begeerlijk zijn ze boven goud en veel kostbaar gesteente, en zoeter dan honig en honigzeem.

Want uw dienaar onderhoudt ze, in het onderhouden daarvan is rijke vergelding.

De zonden, wie bevroedt ze? reinig mij van mijne verborgene, en bewaar uwen dienaar voor vreemden.

Als dezen mij niet beheerschen, dan zal ik onbesmet zijn en rein van overgroot misdrijf.

En welbehagelijk zullen de woorden van mijnen mond, en de overdenking mijns harten zijn voor uw aangezicht ten allen tijde.

O Heer, mijn helper en mijn Verlosser!

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Als kostelijke mirre verspreiddet gij een lieflijken reuk o H. Moeder Gods.

Antiph. Vóór het rustbed.

PSALM XXXIII. *Domini est terra.*

VAN den Heer is de aarde en hare volheid, de wereld, en allen, die daarin wonen.

Want op de zeeën heeft Hij haar grondvest en op de stroomen haar gevestigd.

Wie mag des Heeren berg bestijgen, of wie mag staan op zijne heilige plaats?

Die schuldeloos van handen en rein van hart is, die zijne ziel niet zet op ijdelheid, en zijnen naasten niet bedriegelijk toezweert.

Deze verkrijgt zegen van den Heer, en erbarming van God, zijnen Heiland.

Zoodanig is het geslacht van hen, die Hem zoeken, die het aanschijn zoeken van den God van Jacob.

Heft op, o Vorsten, uwe poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, en binnengaan zal de Koning der heerlijkheid!

Wie is hij, die Koning der heerlijkheid? Het is de Heer, de sterke en machtige! de Heer, de machtige in den strijd.

Heft op, o Vorsten, uwe poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, en binnengaan zal de Koning der heerlijkheid!

Wie is hij, die Koning der heerlijkheid? De Heer der heirscharen, Hij is de Koning der heerlijkheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Vóór het rustbed dezer Maagd zingt ons vele zoete feestgezangen.

Ÿ. Minzaamheid is uitgestort op uwe lippen.

R. Daarom heeft God U in eeuwigheid gezegend.

O nze Vader, enz. *stil.*

Ÿ. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

D oor de gebeden en verdiensten van de heilige Maagd Maria, altijd maagd, en van alle Heiligen, leide ons de Heer tot het rijk der Hemelen. Amen.

TWEEDE NOCTURN.

De drie volgende psalmen worden op Dinsdag en Vrijdag gelezen.

Antiph. In uwe bekoorlijkheid.

PSALM XLIV. *Eructavit cor.*

EEN heerlijk woord welt mij op uit het harte; den Koning wijd ik mijne werken toe!

Mijne tong is als de stift eens vluggen schrijvers.

Schoon van gestalte zijt gij boven de kinderen der menschen, minzaamheid is uitgestort op uwe lippen; daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Gord uw zwaard om uwe heup, o Allermachtigste!

In uwe bekoorlijkheid en uwe schoonheid maak u op, ruk met geluk vooruit, en heersch

voor waarheid, zachtmoedigheid en gerechtigheid; en wonderbaar zal uwe rechterhand u geleiden.

Scherp zijn uwe pijlen, volkeren vallen onder u; (*ze dringen*) in de harten van 's Konings vijanden.

Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid; een scepter van gerechtigheid is de scepter van uw rijk.

Gij hebt de gerechtigheid liefgehad, en de ongerechtigheid gehaat; daarom, o God, heeft uw God u gezalft met vreugdeolie boven uwe medegenooten.

Mirre, aloë en kassie (geuren) uit uwe kleederen, uit de elpenbeenen paleizen, uit welke koningsdochters U geneugten schenken in uwe eer.

Aan uwe rechterhand staat de koningin, gekleed in een met goud gestikt en veelkleurig gewaad.

Hoor, o dochter, en zie en neig uw oor, en vergeet uw volk en uws vaders huis;

En de Koning zal genoegen hebben in uwe schoonheid; want Hij is de Heer uw God, en zij zullen Hem aanbidden.

En de dochters van Tyrus zullen met geschenken dingen naar uwe gunst, al de rijken des volks.

Al de luister van 's Konings dochter is inwendig; zij is omkleed met gouden franjen en veelkleurigen tooi.

Achter haar worden maagden tot den Koning geleid ; hare gezellinnen worden tot U gebracht,

zij worden gebracht met blijdschap en vreugde ; men geleidt ze in den tempel des Konings.

In plaats van uwe vaderen, geworden u zonen ; Gij zult ze aanstellen tot vorsten over de gansche aarde.

Van geslacht tot geslacht zullen zij uwen naam gedachtig wezen ;

daarom zullen de volkeren U prijzen in eeuwigheid, en in de eeuwen der eeuwen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. In uwe bekoorlijkheid en uwe schoonheid, maak u op, ruk met geluk vooruit en heersch.

Antiph. God zal haar helpen.

PSALM XLV. *Deus noster refugium.*

ONZE God is eene toevlucht en sterkte, een helper in de kwellingen, die ons bovenmate overkwamen.

Daarom vreezen wij niet, als de aarde beeft, en de bergen verplaatst worden in het midden der zee.

Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid; een scepter van gerechtigheid is de scepter van uw rijk.

Gij hebt de gerechtigheid liefgehad, en de ongerechtigheid gehaat; daarom, o God, heeft uw God u gezalfd met vreugdeolie boven uwe medegenooten.

Mirre, aloë en kassie (geuren) uit uwe kleederen, uit de elpenbeenen paleizen, uit welke koningsdochters U geneugten schenken in uwe eer.

Aan uwe rechterhand staat de koningin, gekleed in een met goud gestikt en veelkleurig gewaad.

Hoor, o dochter, en zie en neig uw oor, en vergeet uw volk en uws vaders huis;

En de Koning zal genoeg hebben in uwe schoonheid; want Hij is de Heer uw God, en zij zullen Hem aanbidden.

En de dochters van Tyrus zullen met geschenken dingen naar uwe gunst, al de rijken des volks.

Al de luister van 's Konings dochter is inwendig; zij is omkleed met gouden franjen en veelkleurigen tooi.

Achter haar worden maagden tot den Koning geleid; hare gezellinnen worden tot U gebracht,

zij worden gebracht met blijdschap en vreugde; men geleidt ze in den tempel des Konings.

In plaats van uwe vaderen, geworden u zonen; Gij zult ze aanstellen tot vorsten over de gansche aarde.

Van geslacht tot geslacht zullen zij uwen naam gedachtig wezen;

daarom zullen de volkeren U prijzen in eeuwigheid, en in de eeuwen der eeuwen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. In uwe bekoorlijkheid en uwe schoonheid, maak u op, ruk met geluk vooruit en heersch.

Antiph. God zal haar helpen.

PSALM XLV. *Deus noster refugium.*

ONZE God is eene toevlucht en sterkte, een helper in de kwellingen, die ons bovenmate overkwamen.

Daarom vreezen wij niet, als de aarde beeft, en de bergen verplaatst worden in het midden der zee.

Hare wateren bruisten en woelden;
de gebergten daverden bij hare on-
stuimigheid.

Het aanstormen des strooms ver-
blijdt de stad Gods; de Allerhoogste
heeft zijne woontent geheiligd.

God is in haar midden, zij zal niet
wankelen; God zal haar helpen bij
den dageraad.

Volkeren woelden en Koninkrijken
wankelden; Hij verhief zijne stem, en
de aarde beefde.

De heer der heirkrachten is met ons,
de God van Jacob is onze beschermer.

Komt en ziet de werken des Heeren,
wat wonderen Hij wrocht op aarde;
Hij verbant de oorlogen tot aan des
aardrijks einde.

Hij breekt den boog en verbrijzelt
de wapenen, en de schilden verbrandt
Hij in het vuur.

Laat af en ziet, dat ik God ben;
hoog verheven zal ik worden onder de
volkeren, en hoog verheven op aarde!

De Heer der heirkrachten is met ons,
de God van Jacob is onze beschermer.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. God zal haar helpen door
zijn aanblik; God is in haar midden,
zij zal niet wankelen.

Antiph. Gelijk verblijden.

PSALM LXXXVI. *Fundamenta ejus.*

ZIJNE grondslagen zijn op het heilig
gebergte. De Heer heeft Sions
poorten lief, meer dan alle woontenten
van Jacob.

Heerlijke dingen worden van u ge-
zegd, o stad Gods!

Ik zal Rahab en Babylon gedachtig
zijn als de zulken, die mij kennen.

Zie, de vreemdelingen, en Tyriërs,
en Ethiopiërs die zijn daar geweest.

Zal men niet van Sion zeggen: deze
en die zijn daarin geboren, en Hij, de
Allerhoogste, heeft haar gesticht?

De Heer zal op de geschiedrollen
der volkeren en vorsten vermelden,
wie daarin geweest zijn.

Het wonen in u is als het wonen
daar, waar allen zich verheugen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gelijk verblijden zijn wij allen die bij U inwonen, o heilige Moeder Gods.

Ÿ. Minzaamheid is uitgestort op uwe lippen.

℞. Daarom heeft God U in eeuwigheid gezegend.

Onze Vader, enz. *stil.*

Ÿ. En leid ons niet in bekoring.

℞. Maar verlos ons van den kwade.

Door de gebeden en verdiensten van de heilige Maria, altijd maagd, en van alle Heiligen, leide ons de Heer tot het rijk der hemelen. Amen.

DERDE NOCTURN.

De drie volgende psalmen worden op Woensdag en Zaterdag gelezen.

Antiph. Verheug U, maagd Maria.

PSALM XCV. *Cantate Domino.*

ZINGT den Heer een nieuw lied; zingt den Heere, gij geheel de aarde!

Zingt den Heere en looft zijnen naam, verkondigt zijn heil, dag aan dag!

Verkondigt onder de natiën zijne glorie, onder alle volkeren zijne wonderdaden.

Want groot is de Heer en heerlijk te prijzen; te vreezen is Hij boven alle goden;

Want alle goden der volkeren zijn booze geesten, maar de Heer heeft de hemelen gemaakt.

Lof en luister zijn voor zijn aangezicht, heiligheid en heerlijkheid in zijn heiligdom.

Brengt den Heer, gij geslachten der volkeren, brengt den Heer glorie en eer; brengt den Heer de glorie welke zijn naam toekomt.

Neemt offers en treedt zijne voorhoven binnen; aanbidt den Heer in zijn heilig voorhof.

Dat de gansche aarde beve voor zijn aanschijn; Zegt onder de volkeren: de Heer regeert!

Want Hij heeft de wereld bevestigd, zij zal niet wankelen; Hij zal de volkeren oordeelen in gerechtigheid.

Dat de hemelen zich verblijden, en

de aarde zich verheuge; dat de zee bruiſe en al wat zij bevat; dat de velden juichen met al wat er op is.

Dan zullen alle boomen der bosschen juichen voor het aangezicht des Heeren, want Hij komt, hij komt om het aardrijk te oordeelen!

Oordeelen zal Hij de wereld met gerechtigheid, en de volkeren met zijne waarheid!

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Verheug U, maagd Maria, alle ketterijen hebt gij alleen te niet gedaan over geheel de wereld.

Antiph. Sta mij goedgunstig toe.

PSALM XCVI. *Dominus regnavit.*

DE Heer regeert! Dat de aarde juiche, en de vele eilanden zich verheugen.

Wolken en donkerheid omringen Hem; recht en gerechtigheid zijn de grondvesten van zijn troon.

Een vuur gaat voor Hem uit, en zet rondom Hem zijne vijanden in vlam.

Zijne bliksems verlichtten den aardbol, het aardrijk zag ze en beefde.

De bergen smolten weg als was voor het aanschijn des Heeren, de gansche aarde voor het aanschijn des Heeren.

De hemelen verkondigden zijne rechtvaardigheid, en alle volkeren zagen zijne glorie.

Dat ze beschaamd zijn, allen, die afgoden aanbidden, en zich beroemen op hunne valsche goden!

Aanbidt Hem, gij, al zijne Engelen, Sion hoorde het en was verblijd,

en Juda's dochteren sprongen op van vreugde, om uwe oordeelen o Heer!

Want Gij zijt de Heer, de Allerhoogste, over de geheele aarde, hoog verheven boven alle goden.

Gij, die den Heer liefhebt, laat het kwade! Hij bewaart de zielen zijner heiligen; uit de hand des zondaars redt Hij hen.

Licht gaat op voor den rechtvaardige, en blijdschap wordt den oprechten van harte.

Verheugt u, gij rechtvaardigen over den Heer, en prijst zijne heilige gedachtenis.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Sta mij goedgunstig toe U te prijzen, o heilige Maagd, geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

1. (*Door het jaar.*)

Antiph. Na het baren.

2. (*In den Advent en op O. L. V. Boodschap.*)

Antiph. De Engel des Heeren.

3. (*Na den Advent.*)

Antiph. Na het baren.

PSALM XC VII. *Cantate Domino.*

ZINGT den Heer een nieuw lied, want Hij heeft wonderen gedaan; zijne rechterhand en zijn heilige arm verschaft hem heil.

De Heer heeft zijn heil doen kennen; voor het oog der Heidenen zijne rechtvaardigheid geopenbaard.

Hij was zijne barmhartigheid gedachtig; en zijne trouw jegens het huis van Israël;

al de grenzen der aarde zagen het heil van onzen God.

Juicht den Heer toe, geheel de aarde! zingt, looft en jubelt.

Jubelt voor den Heer op de citer, op de citer en met psalmgezing; met gedreven trompetten en bazuingeschal.

Juicht voor het aangezicht van den Koning, den Heer! Dat de zee bruisse, met al wat zij bevat, de aarde en die er op wonen!

Dat de rivieren in de handen klappen, de bergen te zamen juichen voor het aanschijn des Heeren, want Hij komt om de aarde te oordeelen.

Hij zal de wereld oordeelen met rechtvaardigheid en de volkeren met billijkheid.

Glorie zij den Vader, enz.

(Door het jaar en na den Advent.)

Antiph. Na het baren zijt Gij eene onbevleete Maagd gebleven; Moeder Gods, wees onze voorspreekster.

(In den Advent en op O.L.V. Boodschap.)

Antiph. De Engel des Heeren heeft Maria geboodschapt, en Zij heeft ontvangen van den H. Geest.

ÿ. Minzaamheid is uitgestort op uwe lippen;

℞. Daarom heeft God U in eeuwigheid gezegend.

Onze Vader, enz. *stil.*

ÿ. En leid ons niet in bekoring.

℞. Maar verlos ons van den kwade.

ABSOLUTIE.

Door de gebeden en verdiensten van de heilige Maria, altijd maagd, en van alle Heiligen, leide ons de Heer tot het rijk der hemelen. Amen.

ÿ. Heer, wil den zegen schenken.

Benedictie. Ons zegene de Maagd Maria met haar meedoogend kind.

℞. Amen.

(Door het jaar en na den Advent).

I LES. ECCLI XXIV. *In omnibus requiem.*

ONDER allen heb ik eene rustplaats gezocht, en ik zal verblijven in het erfdeel des Heeren. Toen gebod en sprak tot mij de Schepper van alles, en Hij, die mij schiep, deed mij rusten in mijne tent, en Hij zeide tot mij:

Ga wonen in Jacob, en neem uw erfdeel in Israël, en schiet wortel onder mijne uitverkorenen. Doch Gij, Heer, ontferm U onzer.

R. God zij gedankt.

R. Heilige en onbevleete Maagdom, ik weet niet, hoe U naar waarde te prijzen; want Hem, dien de hemelen niet konden bevatten, hebt Gij in uwen schoot besloten.

V. Gezegend zijt Gij boven de vrouwen; en gezegend is de vrucht uws lichaams. Want hem dien de hemelen niet konden bevatten, hebt Gij in uwen schoot besloten.

V. Heer, wil den zegen schenken.

Benedictie. De Maagd der Maagden zij zelfs onze voorspreekster bij den Heer. R. Amen.

II LES.

EN zoo verkreeg ik eene vaste woning op Sion, en had eveneens mijne rustplaats in de heilige stad, en mijne heerschappij was in Jerusalem. En ik schoot mijne wortels onder een verheerlijkt volk en in het erfdeel van

mijnen God; en mijn verblijf was in de gemeente der Heiligen. Doch Gij, Heer, ontferm U onzer.

R. God zij gedankt.

R. Zalig zijt Gij, maagd Maria, die den Heer gedragen hebt, den Schepper der wereld; Gij hebt Hem, die U geschapen heeft, gebaard, en blijft Maagd in eeuwigheid.

V. Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met U. Gij hebt Hem, die U geschapen heeft, gebaard, en blijft Maagd in eeuwigheid.

(Als het *Te Deum* volgt, wordt hierbij gevoegd:)

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den Heiligen Geest.

Gij hebt Hem, die U geschapen heeft, gebaard, en blijft Maagd in eeuwigheid.

V. Heer, wil den zegen schenken.

Benedictie. Door de Moedermaagd verleene ons de Heer heil en vrede.

R. Amen.

III LES.

Ik groeide op als een ceder op den Libanon, en als een cypres op den

berg Sion; als een palmboom in Cades en als een rozenstruik in Jericho; als een schoone olijfboom in de vlakke, en een plataanboom aan een water-vloed op de wegen groeide ik op. Ik gaf een geur af als kaneel en welriekende balsem; en als kostelijke mirre verspreidde ik een lieflijken reuk. Doch Gij, Heer, ontferm U onzer.

R. God zij gedankt.

(Het volgende wordt achtergelaten, als het *Te Deum* volgt:)

R. Voorwaar gelukkig zijt Gij, heilige maagd Maria, en allen lof overwaardig; omdat uit U is opgegaan de Zon der gerechtigheid Christus, onze God.

V. Bid voor het volk, bid voor de geestelijken, bescherm het godvruchtig vrouwengeslacht, laat allen uwe hulp ondervinden, die uwe heilige gedachtenis viëren. Omdat uit U is opgegaan de zon der gerechtigheid, Christus, onze God.

†. Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den Heiligen Geest, Christus onze God.

Het *Te Deum Laudamus* volgt naar verkiezing van Kerstmis tot Septuagesima, en van Paschen tot den Advent. In den Advent, en van Septuagesima tot Paschen, geen *Te Deum*, tenzij op de feestdagen van O.L.Vrouw.

LOFZANG VAN DE HH. AMBROSIUS
EN AUGUSTINUS.

Te Deum.

U, o God, loven wij, U, Heer, belijden wij.

U, eeuwigen Vader, vereert de geheele aarde.

U, roepen alle engelen, de hemelen en alle machten.

De cherubijnen en serafijnen met nimmer onderbroken stemme toe:

Heilig, heilig, heilig is de Heer, de God der legerscharen!

Vol zijn de hemelen en de aarde van de majesteit uwer glorie.

U looft het glorieijke koor der apostelen.

U de lofwaardige schaar der profeten.

U hetschitterend heir der martelaren.

U belijdt de heilige Kerk over de
geheele aarde.

Den Vader van onmetelijke majesteit,

Uwen aanbiddeijken, waarachtigen,
en eenigen Zoon,

Alsmede den Heiligen Geest, den
Trooster.

Gij, Christus, zijt de Koning der glorie,

Gij zijt des Vaders eeuwige Zoon.

Gij hebt, toen Gij de menschheid
zoudt aannemen, om den mensch te
verlossen, den schoot eener Maagd
niet geschroomd.

Gij hebt, na het overwinnen van
den prikkel des doods, den geloovigen
het rijk der hemelen geopend.

Gij zit aan de rechterhand Gods, in
de glorie des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij als rechter
komen zult,

Daarom bidden wij U, kom uwe
dienaren te hulp, die Gij door uw
dierbaar bloed hebt vrijgekocht;

Geef, dat zij in de eeuwige glorie
met uwe heiligen geteld worden.

Heer, maak uw volk zalig, en zegen uw erfdeel.

En heersch over hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.

Dag aan dag zegenen wij U.

En loven wij uwen naam in eeuwigheid, en in de eeuwen der eeuwen.

Gewaardig U, o Heer, ons dezen dag zonder zonde te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

Laat, Heer, uwe barmhartigheid over ons komen, gelijk wij op U gehoopt hebben.

Op U, Heer, heb ik gehoopt, in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

(In den Advent.)

I LES. LUCÆ I. *Missus est angelus.*

DE Engel Gabriël werd door God gezonden naar eene stad van Galilea, met name Nazareth, tot eene Maagd, verloofd aan een man, wiens naam Joseph was, uit het huis van David; en de naam der Maagd was Maria. En de Engel kwam tot Haar

binnen, en zeide: Wees gegroet, vol van gratie, de Heer is met U, gezegend zijt gij onder de vrouwen. Doch Gij, Heer, ontferm U onzer.

R. God zij gedankt.

R. De Engel Gabriël werd gezonden tot de Maagd Maria, verloofd aan Joseph en bracht Haar eene tijding; en de Maagd ontstelde over het licht. Vrees niet, Maria, Gij hebt genade gevonden bij God; zie, Gij zult ontvangen en baren en Hij zal de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden.

V. God de Heer zal Hem den troon van David zijnen Vader geven, en in het huis van Jacob zal hij heerschen in eeuwigheid. Zie, Gij zult ontvangen en baren, en Hij zal de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden.

V. Heer, wil den zegen schenken.

Benedictie. Ons zegene de Maagd Maria met haar lieflijk kind. R. Amen.

II LES.

TOEN zij dit gehoord had, ontstelde zij over zijne woorden, en dacht

wat dit voor eene groetenis mocht wezen. En de Engel sprak tot Haar: vrees niet, Maria, want Gij hebt genade bij God gevonden. Zie, Gij zult in Uwen schoot ontvangen, en een Zoon baren en zijn naam Jesus noemen. Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden; en God de Heer zal hem den troon geven van David, zijnen vader, en Hij zal in het huis van Jacob heerschen in eeuwigheid, en zijn rijk zal geen einde hebben. Doch Gij, Heer, ontferm U onzer.

℞. God zij gedankt.

℞. Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met U; de Heilige Geest zal over U nederdalen, en de kracht des Allerhoogsten zal U overschaduwen; want het Heilige, dat uit U geboren zal worden, zal de Zoon Gods genoemd worden.

ψ. Hoe zal dit geschieden, wijl Ik geen en man beken? En de Engel antwoordde Haar en zeide: De Heilige Geest zal over U nederdalen en de

kracht des Allerhoogsten zal U overschaduwen, want het Heilige, dat uit U zal geboren worden, zal de Zoon Gods genoemd worden.

Ÿ. Heer, wil den zegen schenken.

Benedictie. Ons zegene de Maagd Maria met haar meedoogend kind.

R. Amen.

III LES.

E^N Maria zeide tot den Engel: hoe zal dit geschieden, dewijl Ik geen man beken? De Engel antwoordde Haar en zeide: de Heilige Geest zal over U nederdalen en de kracht des Allerhoogsten zal U overschaduwen; want het Heilige, dat uit U zal geboren worden, zal de Zoon Gods genoemd worden. En zie, Elisabeth uwe nicht, ook zij heeft in haren ouderdom een zoon ontvangen, en dit is de zesde maand voor haar, die onvruchtbaar genoemd werd; want er zal bij God niets onmogelijk zijn. Toen zeide Maria: zie de dienstmaagd des Heeren, Mij geschiede naar uw woord. Doch Gij, Heer, ontferm U onzer.

R. God zij gedankt.

R. Neem het woord aan, o Maagd Maria, dat U van God door den Engel is overgebracht; Gij zult Hem ontvangen en baren die God en mensch te zamen zal zijn, opdat men U moge noemen de gezegende onder alle vrouwen.

V. Gij zult een zoon baren, maar uw maagdom niet verliezen; Gij zult bevrucht worden en altijd eene vlekkelooze moeder zijn. Opdat men U moge noemen de gezegende onder alle vrouwen.

V. Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den Heiligen Geest. Opdat men U moge noemen de gezegende onder alle vrouwen.

DE LAUDEN.

Y. God, zie toe tot mijne hulp.

R. Heer, haast U om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon,
en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en
nu en altijd, en in de eeuwen der
eeuwen. Amen. Alleluia of Lof zij U,
Heer, Koning der eeuwige glorie.

1. (*Door het jaar.*)

Antiph. Zij is opgenomen.

2. (*In den Advent en op O. L. V.
Boodschap.*)

Antiph. Hij werd gezonden.

3. (*Na den Advent.*)

Antiph. O wonderbare gemeenschap!

PSALM XCII. *Dominus regnavit.*

DE Heer regeert! Hij heeft zich
met luister bekleed; de Heer
heeft zich met sterkte bekleed, en
zich omgord;

want, Hij heeft de aarde bevestigd,
en zij zal niet wankelen.

Van toen af staat uw troon vast;
Gij zijt van eeuwigheid;

Stroomen verheffen, o Heer, stroomen
verheffen hunne stemmen;

stroomen verheffen hunne golven,
bij het gebruisch van groote wateren.

Wonderbaar zijn de brandingen der
zee, wonderbaar is de Heer in de
hooge hemelen.

Uwe getuigenissen zijn allergeloof-
waardigst; heiligheid betaamt uw huis,
o Heer, in lengte van dagen.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Maria is opgenomen ten
hemel, de Engelen verheugen zich, zij
loven en verheerlijken den Heer.

2. *Antiph.* De Engel Gabriël werd
gezonden tot de maagd Maria, verloofd
aan Joseph.

3. *Antiph.* O wonderbare gemeen-
schap! De Schepper van het men-
schelijk geslacht heeft zich gewaardigd
een bezielde lichaam aan te nemen, en
als mensch voortkomende zonder zaad
uit eene Maagd geboren te worden;
heeft Hij ons zijne Godheid geschonken.

1. *Antiph.* De maagd Maria.
2. *Antiph.* Wees gegroet, Maria.
3. *Antiph.* Toen Gij geboren werdt.

PSALM XCIX. *Jubilate Deo.*

JUICHT den Heer toe, gij heel de aarde! Dient den Heer met vreugde, komt voor zijn aanschijn met blij gezang.

Erkent, dat de Heer God is; Hij heeft ons gemaakt en niet wij ons zelve; wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide. Treedt zijne poorten binnen met lofprijzing, zijne voorhoven met lofzangen; dankt Hem,

prijst zijnen naam; want de Heer is goedertieren, eeuwig is zijne barmhartigheid, en zijne trouw gaat van geslacht tot geslacht.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* De Maagd Maria is opgenomen tot de hemelsche bruidsaal, waar de Koning der koningen gezeten is op zijn troon, met starren bezaaid.

2. *Antiph.* Wees gegroet Maria, vol van genade, de Heer is met U.

gezegend zijt Gij onder de vrouwen.
Alleluia.

3. *Antiph.* Toen Gij zoo wonder-
vol geboren werdt uit eene Maagd,
werd de Schriftuur vervuld; gelijk de
regen op het vlies, zijt Gij nederge-
daald om het menschelijk geslacht zalig
te maken. Wij loven U, onze God.

1. *Antiph.* Naar den geur.

2. *Antiph.* Vrees niet, Maria.

3. *Antiph.* Het braambosch, dat
hij zag.

PSALM LXII. *Deus, deus meus.*

O God, mijn God, tot U waak ik op
in den vroegen morgen.

Mijne ziel dorst naar U, en mijn
vleesch, o hoe dikwijls *verlangt het*
naar U!

Als in een woest, en ongebaand en
waterloos land, zoo verscheen ik voor
U in het heiligdom, om uwe macht
en uwe glorie te zien;

want uwe goedertierenheid is beter
dan het leven; U prijzen mijne lippen.

Zóó wil ik U loven mijn leven lang,

en in uwen naam mijne handen opheffen.

Mijne ziel wordt als met merg en vet verzadigd, en met blijde lippen prijst U mijn mond,

als ik aan U denk op mijne legerstede, als ik in den morgenstond Uwer gedachtig ben. Gij toch waart mijn helper,

en onder de schaduw uwer vleugelen zal ik juichen. Mijne ziel kleeft U aan en volgt U; uwe rechterhand ondersteunt mij.

Doch zij, te vergeefs zoeken zij mijne ziel; de diepten der aarde zullen zij ingaan; zij zullen overgeleverd worden aan het geweld des zwaards en de prooi zijn der vossen.

Doch de Koning zal zich in God verblijden. Allen, die bij Hem zweren, zullen juichen, omdat de mond der lasteraars verstomd is.

PSALM LXVI. *Deus misereatur nostri.*

GOD zij ons genadig en zegene ons;
Hij doe zijn aangezicht over ons
lichten en zij ons genadig,

opdat wij op aarde uwen weg kennen,
onder alle volkeren uw heil!

Dat de volkeren U loven, o God;
dat alle volkeren U loven!

Dat de natiën zich verheugen en
juichen, omdat Gij de volkeren oordeelt
naar billijkheid, en de natiën op aarde
bestuurt.

Dat de volkeren U loven, o God;
dat alle volkeren U loven! De aarde
heeft hare vrucht gegeven.

God zegene ons, Hij, onze God!
Dat God ons zegene en dat al de
eindpalen der aarde Hem vreezen.

✕ Glorie zij den Vader, enz.

2. *Antiph.* Naar den geur uwer
zalven loopen wij; jeugdige dochters
hebben U uitermate lief.

2. *Antiph.* Vrees niet, Maria, Gij
hebt genade gevonden bij den Heer;
zie, Gij zult ontvangen en een zoon
baren. Alleluia.

3. *Antiph.* Het niet verbrandende
braambosch, dat Mozes zag, erkennen
wij als het beeld uwer ongerepte,

lofwaardige maagdelijkheid. Moeder Gods, wees onze voorspreekster.

1. *Antiph.* Gezegend zijt Gij, o dochter.

2 *Antiph.* De Heer zal Hem geven.

3. *Antiph.* De wortel van Jesse is ontsproten.

LOFZANG DER DRIE JONGELINGEN.

Benedicite.

LOOFT den Heer, gij alle werken des Heeren; looft en verheft Hem in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij Engelen des Heeren; looft, gij hemelen, den Heer.

Looft den Heer, gij alle wateren, die boven de hemelen zijt; gij alle krachten des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij zon en maan; gij sterren des hemels, looft den Heer.

Looft den Heer, gij regen en dauw; gij alle winden Gods, looft den Heer.

Looft den Heer, gij vuur en hitte; koude en warmte, looft den Heer.

Looft den Heer, dauw en rijp; vorst en koude, looft den Heer.

Looft den Heer, ijs en sneeuw ;
nachten en dagen, looft den Heer.

Looft den Heer, licht en duister-
nissen; bliksem en wolken, looft den
Heer.

Dat de aarde den Heer love, Hem
prijze en hoog verheffe in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij, bergen en heu-
velen; al wat er op aarde ontspruit,
looft den Heer.

Looft den Heer, gij waterbronnen ;
zeeën en stroomen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij walvisschen, en
al wat zich in de wateren beweegt; dat
alle vogelen des hemels den Heer loven.

Looft den Heer, alle dieren en vee;
looft, gij kinderen der menschen, den
Heer.

Dat Israël den Heer love, Hem prijze
en hoog verheffe in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij priesters des
Heeren; dienaars des Heeren, looft
den Heer.

Looft den Heer, gij geesten en zielen
der rechtvaardigen ; gij heiligen en
nederigen van harte, looft den Heer.

Looft den Heer, Ananias, Azarias, Misaël; looft en verheft Hem hoog in eeuwigheid.

Loven wij den Vader en den Zoon met den Heiligen Geest; prijzen en verheffen wij Hem hoog in eeuwigheid.

Geloofd zijt Gij, o Heer, in het uitspansel des hemels, en lofwaardig, en glorierijk en hoogverheven in eeuwigheid.

1. *Antiph.* Gezegend zijt Gij, o dochter, door den Heer; want door U zijn wij aan de vrucht des levens deelachtig geworden.

2. *Antiph.* God de Heer zal Hem den troon van zijn vader David geven, en Hij zal regeeren in eeuwigheid.

3. *Antiph.* De wortel van Jesse is ontsproten, de ster uit Jacob is opgegaan, de Maagd heeft den Verlosser gebaard. Wij loven U, onze God.

1. *Antiph.* Schoon zijt Gij.

2. *Antiph.* Zie de dienstmaagd des Heeren.

3. *Antiph.* Zie Maria.

PSALM CXLVIII. *Laudate Dominum.*

LOOFT den Heer van uit de hemelen,
looft Hem in den hooge!

Looft Hem, al zijne Engelen; looft
Hem, al zijne heirkrachten.

Looft Hem, zon en maan, looft Hem,
alle sterren en licht!

Looft Hem, gij hemelen der hemelen,
en dat alle wateren, die boven de he-
melen zijn, den naam des Heeren loven,
want Hij sprak, en zij werden;
Hij beval, en zij waren geschapen.

Hij gaf hun een bestaan voor altijd,
en voor eeuwig; Hij stelde hun eene
wet, die zij niet overtreden.

Looft den Heer van op de aarde,
gij, zeegedrochten en alle afgronden!

Vuur, hagel, sneeuw, ijs en storm-
winden, die zijn woord volvoeren!

Bergen en alle heuvelen, vrucht-
boomen en alle ceders;

Wilde dieren en alle vee, kruipend
gedierte en gevleugeld gevogelte!

Gij, koningen der aarde, en alle vol-
ken, vorsten en alle rechters der aarde!

Jongelingen en maagden, grijsaards en kinderen, dat zij den naam des Heeren loven: want zijn naam alleen is hoog verheven.

Zijn roem is over hemel en aarde, Hij verhief den hoorn zijns volks.

Een lofzang is *Hij* voor alle zijne heiligen, Israëls kinderen, het volk, dat Hem nadert.

PSALM CXLIX.

Cantate Domino. X

ZINGT den Heer een nieuw lied, zijn lof zij in de vergadering der heiligen.

Dat (het volk) Israël zich verblijde in dengene, die het gemaakt heeft, en Sions zonen zich verheugen over hunnen Koning.

Dat zij met reigezang zijnen naam loven met pauk en harp Hem lof zingen ;

want de Heer heeft welbehagen in zijn volk, Hij verheft de zachtmoedigen ten heil.

Dat de heiligen juichen in glorie, dat zij zich verblijden in hunne rustplaatsen.

Gods lof is in hunne kelen, en tweesnijdende zwaarden zijn in hunne handen ;

om wraak te oefenen aan de Heidenen, strafgerichten aan de volkeren ;

om hunne koningen met ketenen te boeien en hunne rijksgrooten met ijzeren kluisters ;

om het beschreven oordeel aan hen uit te voeren ; dit zal de roem zijn van al zijne heiligen.

PSALM CL. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer in zijn heiligdom, looft Hem in het uitspansel zijner kracht !

Looft Hem om zijne machtige daden, looft Hem om de menigte zijner grootheden !

Looft Hem met bazuingeschal, looft Hem met luit en harp !

Looft Hem met pauken en reigezang, looft Hem met snaar- en orgelspel !

Looft Hem met welluidende cimbalen, looft Hem met cimbalen vol jubel ; al wat ademt love den Heer !

X Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Schoon zijt Gij en sierlijk, dochter van Jerusalem; schrikkelijk als een leger in slagorde geschaard.

2. *Antiph.* Zie de dienstmaagd des Heeren; Mij geschiedde volgens uw woord.

3. *Antiph.* Zie, Maria heeft ons den Verlosser gebaard, dien Joannes ziende, uitriep, zeggende: Zie het Lam Gods; zie Hem, die de zonden der wereld wegneemt. Alleluia.

(Door het jaar en na den Advent.)

CAPITULUM (CANT. VI.)

DE dochters van Sion hebben haar gezien, en allerzaligst geprezen; en de koninginnen loofden haar.

God zij gedankt.

(In den Advent).

CAPITULUM (IS. XI.)

EENE spruit zal oprijzen uit den wortel van Jesse, eene bloem uit haren wortel ontluiken. En de Geest des Heeren zal op Hem rusten.

R. God zij gedankt.

LOFZANG. *O gloriosa virginum.*

O glorieijkste Maagd, zoo hoog
Gezeteld op den sterrenboog,
Gij voedstert aan uw borst het wicht,
Den schepper van uw levenslicht.

Het heil door Eva wreed gestuit
Herstelt ge in Uw verheven spruit.
Opdat de droeven binnengaan
Ontsluit gij hun der heem'len baan.

Gij zijt des hoogen konings poort
De zaal, waaruit het heillicht gloort;
Juicht volkeren, de Maagd ter eer
Haar spruit bracht U het leven weer.

Zij, Jesus, glorie U gewijd,
Die uit de Maagd geboren zijt,
Den Vader en den Geest meteen
Door de altijddurende eeuwen heen. Am.

V. Gezegend zijt Gij onder de
vrouwen.

R. En gezegend is de vrucht uws
lichaams.

1. *Antiph.* Heilige Moeder Gods.

(In den Paaschtijd.)

1. *Antiph.* Koningin des hemels.
2. *Antiph.* De heilige Geest.
3. *Antiph.* Een wonderbaar geheim.

GEZANG VAN ZACHARIAS.

Benedictus Dominus Deus Israël. LUC. 1.

GEZEKEND zij de Heer, de God van Israël, want Hij heeft zijn volk bezocht en verlossing bewerkt;

En Hij heeft voor ons een hoorn van heil opgericht in het huis van zijnen dienaar David.

Gelijk Hij gesproken heeft door den mond van zijne heilige aloude profeten:

Verlossing van onze vijanden, en uit de hand van allen, die ons haten;

Om barmhartigheid te doen aan onze vaderen, en gedachtig te wezen aan zijn heilig verbond.

Aan den eed, dien Hij gezworen heeft, aan Abraham, onzen vader, ons te zullen geven:

Dat wij, uit de hand onzer vijanden verlost, Hem zonder vreeze dienen,

In heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al onze dagen.

En gij, mijn kind, zult een Profeet des Allerhoogsten genoemd worden; want gij zult het aanschijn des Heeren voorafgaan om zijne wegen te bereiden;

Om aan zijn volk kennis des heils te geven ter vergiffenis hunner zonden;

Door de ingewanden der barmhartigheid van onzen God, door welke ons de Opgaande uit den hooge bezocht heeft.

Om hen te verlichten, die in duisternissen en in de schaduwe des doods gezeten zijn, om onze voeten te richten naar den weg des vredes.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Heilige Moeder Gods Maria, altijd Maagd, 's Heeren Tempel, Heiligdom van den H. Geest, alleen Gij waart voorbeeldeloos welgevallig aan onzen Heer Jesus Christus. Bid voor het volk, verleen uwe voorbede aan de geestelijkheid, spreek ten beste voor het vrome vrouwelijke geslacht.

(In den Paaschtijd.)

1. *Antiph.* Koningin des hemels, verheug U, alleluia. Omdat Hij, dien Gij verdiend hebt te dragen, alleluia, verrezen is, zooals Hij gezegd heeft, alleluia. Bid voor ons alleluia.

2. *Antiph.* De H. Geest zal over U, Maria, nederdalen; vrees niet, Gij zult den Zoon van God in uwen schoot dragen, alleluia.

3. *Antiph.* Een wonderbaar geheim wordt heden geopenbaard; de natuur wordt hernieuwd, God is mensch geworden; blijvende wat Hij was, nam Hij aan wat Hij niet was; vermenging noch verdeeling heeft Hij ondergaan.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer

Heer, ontferm U onzer.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

(Door het jaar.)

LAAT ONS BIDDEN.

G od, die gewild hebt, dat uw Woord, bij de boodschap des Engels, de

menschelijke natuur uit den schoot der H. Maagd Maria zoude aannemen, verleen ons, die U smeecken, dat wij, die gelooven dat Zij waarlijk de Moeder van God is, door hare tusschenkomst bij U mogen geholpen worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

(Na den Advent.)

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid, door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria, aan het menschedom hebt verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen ondervinden van Haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon. Amen.

(Door het jaar en na den Advent.)

Antiph. Hij, Jesus, was, toen hij (zijne bediening) aanving, omtrent dertig jaren, *zijnde*, naar men meende, de zoon van Joseph.

ψ. De mond van den rechtvaardige zal de wijsheid betrachten.

℞. En zijne tong zal gerechtigheid spreken.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die door eene onuitsprekelijke voorzienigheid, U gewaardigd hebt den gelukzaligen Joseph tot bruidegom der allerheiligste Maagd te verkiezen, wij smeeken U, geef dat wij hem, dien wij hier op aarde als onzen beschermer eeren, verdienen tot voorspreker te hebben in den hemel.

Antiph. O gij allen, Gods heiligen, gewaardigt u voor ons en aller heil ten beste te spreken.

ψ. Verblijdt u in den Heer en verheugt u, gij rechtvaardigen.

℞. En juicht, gij allen, die oprecht van harte zijt.

LAAT ONS BIDDEN.

BEHOED, o Heer, uw volk, terwijl het op de voorbede van uwe Apostelen Petrus en Paulus en der andere

Apostelen betrouwt, bescherm en bewaar het ten allen tijde.

Wij bidden U, o Heer, dat al uwe Heiligen ons overal te hulp komen, opdat wij, inmiddels wij hunne verdiensten vereeren, hunne bescherming mogen ondervinden. En geef uwen vrede aan onze tijden, en verdrijf van uwe Kerk elke boosheid. Breng onzen handel en wandel en onze verlangens, en die van al uwe dienaren tot eene gelukzalige uitkomst. Vergeld onze wel-doeners met de eeuwige goederen en geef aan alle overledene geloovigen de eeuwige rust. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes. God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

V. Loven wij den Heer.

R. God zij gedankt.

V. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. R. Amen.

(*In den Advent.*)

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die gewild hebt dat Uw Woord, bij de boodschap des Engels, de menschelijke natuur uit den schoot der H. Maagd Maria zoude aannemen, verleen ons, die U smeeken, dat wij, die gelooven, dat Zij waarlijk de Moeder van God is, door hare tusschenkomst bij U mogen geholpen worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Antiph. Hij, Jesus was, toen Hij (zijne bediening) aanving, omtrent dertig jaren, *zijnde*, naar men meende, de zoon van Joseph.

†. De mond van den rechtvaardige zal de wijsheid betrachten.

℞. En zijne tong zal gerechtigheid spreken.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die door eene onuitsprekelijke voorzienigheid, U gewaardigd hebt den gelukzaligen Joseph tot bruidegom uwer allerheiligste Moeder te verkiezen, wij smeeken U, geef dat wij hem dien

wij hier op aarde als onzen beschermer eeren, verdienen tot voorspreker te hebben in den hemel.

Antiph. Zie, de Heer zal komen en al zijne Heiligen met Hem; groot zal het licht zijn op dien dag, alleluia.

Ÿ. Zie, de Heer zal verschijnen op eene glinsterende wolk.

℞. En duizenden Heiligen met Hem.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, zuiver door uw bezoek ons geweten; opdat Jesus Christus, uwe Zoon, onze Heer, als Hij zal komen met al zijne Heiligen, eene welbereide verblijfplaats in ons moge vinden. Die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen.

℞. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen
door Gods barmhartigheid in vrede
rusten. R̃. Amen.

Als men het officie hier afbreekt, zegt men
het *Pater noster*, vervolgens:

Ÿ. De Heer geve ons zijnen vrede.
R̃. En het eeuwig leven. Amen.

Hierop volgt een van de Antiph. volgens
den tijd van het jaar; *zie na de Completen*.

DE PRIMEN.

Wees gegroet, enz.

ÿ. O God, zie toe tot mijne hulp.

R. Heere, haast U om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon,
en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en
nu en altijd, en in de eeuwen der
eeuwen. Amen. Alleluia of Lof zij U,
Heer, Koning der eeuwige glorie.

LOFZANG. *Memento rerum Conditor.*

GEDENK, o Schepper eindloos groot,
Dat Ge, uit der Maged heiligen
[schoot

Te voorschijn tredend, eens op aard
Ons mensch'lijk hulsel hebt aanvaard.

Maria, Moeder van gena,
Van deernis zonder wederga,
Schut Gij ons tegen 's vijands haat
Ontvang ons als ons doodsuur slaat.

Zij, Jesus, glorie U gewijd,
Die uit de Maagd geboren zijt,
Den Vader en den Geest meteen
Door de altijddurende eeuwen heen. Am.

1. *Antiph.* Zij is opgenomen.
2. *Antiph.* Hij werd gezonden.
3. *Antiph.* O wonderbare gemeenschap!

PSALM LIII. *Deus, in nomine tuo.*

RED mij, o God, door uwen naam, en
verschaf mij recht door uwe kracht.

Hoor mijn gebed, o God! luister naar
de woorden mijns monds.

Want vreemden zijn tegen mij op-
gestaan, en geweldigen trachten mij
naar het leven; zij stellen zich God
niet voor oogen.

Zie toch, God staat mij bij, en de
Heer beschermt mijn leven.

Keer het onheil af op mijne vij-
anden, en vernietig hen naar uwe ge-
trouwheid.

Vrijwillig zal ik U offeren, en uwen
naam prijzen, o Heer, omdat die goed is.

Omdat Gij mij verlostet uit allen
nood, en mijn oog nederzag op mijne
vijanden.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM LXXXIV. *Benedixisti, Domine.*

GIJ hebt, o Heer, uw land gezegend,
Jacobs gevangenen hebt Gij wedergebracht.

De ongerechtigheid uws volks hebt
Gij vergeven, al hunne zonden hebt
Gij bedekt.

Geheel uwe verbolgenheid hebt Gij
gestild, den toorn van uw misnoegen
hebt Gij bedaard.

Herstel ons weder, o God, onze
Heiland, en keer uwe gramschap van
ons af.

Zult Gij voor eeuwig tegen ons ver-
gramd zijn, of uwen toorn uitbreiden
van het eene geslacht tot het andere?

O God, Gij zult ons doen herleven,
en uw volk zal zich over U verheugen.

Betoon ons, o Heer, uwe barmhartig-
heid, en verleen ons uwe hulp.

Laat ik hooren, wat de Heer in mij
spreekt! Ja, Hij zegt vrede toe aan
zijn volk

en aan zijne Heiligen, en aan hen,
die tot inkeer komen.

Gewis, voor hen, die Hem vreezen, is zijn heil nabij, zoodat de luister woont in ons land.

Barmhartigheid en waarheid hebben elkander ontmoet; gerechtigheid en vrede zijn verzoend.

Oprechtheid zal uit de aarde ontspruiten, en gerechtigheid neerzien van den hemel.

De Heer zal het goede schenken, en ons land zijne vruchten geven.

Gerechtigheid zal voor Hem uitgaan, en Zijne voetstappen maken tot haren weg.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM CXVI. *Laudate Dominum.*

LOOFT den Heer, alle natiën; looft Hem, alle volkeren!

Want groot is zijne barmhartigheid jegens ons, en eeuwig duurt des Heeren getrouwheid.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Maria is opgenomen ten hemel, de Engelen verheugen zich, en verheerlijken den Heer.

2. *Antiph.* De Engel Gabriël werd gezonden tot de maagd Maria, verloofd aan Joseph.

3. *Antiph.* O wonderbare gemeenschap! De Schepper van het menschelijk geslacht heeft zich gewaardigd een bezielde lichaam aan te nemen, en uit eene Maagd geboren te worden; als mensch voortkomend zonder zaad, heeft Hij ons zijne Godheid geschonken.

(Door het jaar en na den Advent.)

CAPITULUM CANT. VI.

WIE is zij, die te voorschijn treedt als de opkomende dageraad, schoon gelijk de maan, uitgelezen als de zon, schrikkelijk als een heirleger in slagorde geschaard?

R. God zij gedankt.

V. Sta mij goedgunstig toe U te prijzen, o heilige Maagd.

R. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

(Door het jaar.)

LAAT ONS BIDDEN.

God, die U gewaardigd hebt den maagdelijken schoot der Heilige Maria tot uw woonplaats te kiezen, geef, smeeke wij, dat wij, versterkt door hare bescherming, met blijdschap de viering harer gedachtenis mogen bijwonen. Die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen.

℞. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℞. Amen.

(Na den Advent.)

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid, door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria, aan het menschdom hebt verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen ondervinden van Haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℞. Amen.

(In den Advent.)

CAPITULUM (ISALE VII.)

ZIE, de Maagd zal ontvangen en een zoon baren, en zijn naam zal zijn Emmanuël. Boter en honig zal hij

eten, opdat hij het kwade wete te verwerpen en het goede te verkiezen.

R. God zij gedankt.

V. Sta mij goedgunstig toe U te prijzen, o heilige Maagd.

R. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die gewild hebt dat uw Woord, bij de boodschap des Engels, de menschelijke natuur uit den schoot der H. Maagd Maria zoude aannemen, verleen ons, die U smeeken, dat wij die gelooven, dat Zij waarlijk de Moeder van God is, door hare tusschenkomst bij U mogen geholpen worden. Door denzelfden Jesus Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

- Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.
Ÿ. Loven wij den Heer.
R. God zij gedankt.
Ÿ. Dat de zielen der geloovigen
door Gods barmhartigheid in vrede
rusten. R. Amen.
-

DE TERTIEN.

Wees gegroet, enz.

V. O God, zie toe tot mijne hulp.

R. Heer, haast U om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon,
en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en
nu en altijd, en in de eeuwen der
eeuwen. Amen. Alleluia of Lof zij U,
Heer, Koning der eeuwige glorie.

LOEZANG. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, o Schepper eind'loos groot,
Dat Ge, uit der Maged heil'gen
[schoot

Te voorschijn tredend, eens op aard
Ons menschelijk hulsel hebt aanvaard.

Maria, Moeder van gena
Van deernis zonder wederga,
Schut Gij ons tegen 's vijands haat
Ontvang ons als ons doodsuur slaat.

Zij, Jesus, glorie U gewijd,
Die uit de Maagd geboren zijt,
Den Vader en den Geest meteen
Door de altijddurende eeuwen heen. Am.

1. *Antiph.* De Maagd Maria.
2. *Antiph.* Wees gegroet, Maria.
3. *Antiph.* Toen Gij geboren werdt.

PSALM CXIX. *Ad Dominum.*

IN mijne bedruktheid riep ik tot den Heer, en Hij verhoorde mij.

Red, o Heer, mijne ziel van booze lippen en valsche tong.

Wat zal men u geven, of wat zal uw toegift zijn voor uwe valsche tong?

Scherpe schichten eens sterken, met verwoestende vuurkolen.

Wee mij, dat mijne vreemdelingschap zoo lang duurt, dat ik wone onder de inwoners van Cedar! Lang genoeg reeds is mijne ziel uitlandig!

Met hen, die den vrede haten, was ik vreedzaam; sprak ik hun toe, zij vielen zonder reden, mij aan.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM CXX. *Levavi oculos meos.*

IK hef mijne oogen op naar de bergen, vanwaar mijne hulp komen zal.

Mijne hulp komt van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Hij late uwen voet niet wankelen ;
uw behoeder sluimere niet.

Zie, hij zal niet sluimeren en hij
zal niet slapen, Israëls behoeder.

De Heer is uw behoeder, de Heer
is uwe beschutting, Hij is aan uwe
rechterhand.

Des daags zal u de zon niet branden,
noch de maan *u deren* des nachts.

De Heer behoede u voor alle kwaad ;
de Heer behoede uwe ziel !

De Heer behoede uwen in- en uit-
gang, van nu af tot in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM CXXI. *Laetatus sum.*

IK was verheugd, dat tot mij gezegd
werd : wij gaan op naar het huis
des Heeren !

Onze voeten staan in uwe voorhoven,
o Jerusalem !

Jerusalem, gij opgebouwde als eene
samenhangende stad ;

want daarheen gaan de stammen
op, de stammen des Heeren, een gebod
voor Israël, om den naam des Heeren
te loven ;

want daar staan de stoelen des gericht's, de zetels van Davids huis.

Bidt om hetgeen Jerusalem tot vrede dient! en het moge hun welgaan, die u liefhebben!

Er zij vrede in uwe kracht, en overvloed in uwe torens.

Om mijner broederen en vrienden wille spreek ik den vrede over u uit.

Om het huis van den Heer, onzen God, verzoek ik wat u heilzaam is.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* De Maagd Maria is opgenomen tot de hemelsche bruidzaal waar de Koning der koningen gezeten is op zijn troon, met starren bezaaid.

2. *Antiph.* Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met U, gezegend zijt Gij onder de vrouwen. Alleluia.

3. *Antiph.* Toen Gij op onuitsprekelijke wijze geboren werdt uit eene Maagd, werd de schriftuur vervuld: gelijk de regen op het vlies zijt Gij nedergedaald om het menschelijk geslacht te verlossen. Wij loven U, onze God.

(Door het jaar en na den Adventi).

CAPITULUM (ECCLI XXIV).

EN zoo verkreeg ik eene vaste woning op Sion, en had eveneens mijne rustplaats in de geheiligde stad, en mijne heerschappij was in Jerusalem.

R. God zij gedankt.

Y. Minzaamheid is uitgestort op uwe lippen.

R. Daarom heeft God U in eeuwigheid gezegend.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Y. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid, door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria, aan het menschdom hebt verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen ondervinden van Haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jesus Christus

uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℞. Amen.

(In den Advent.)

CAPITULUM (ISALE XI).

EENE spruit zal oprijzen uit den wortel van Jesse, eene bloem uit haren wortel ontluiken en de Geest des Heeren zal op Hem rusten.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Minzaamheid is uitgestort op uwe lippen.

℞. Daarom heeft God U in eeuwigheid gezegend.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die gewild hebt dat uw Woord, bij de boodschap des Engels, de menschelijke natuur uit den schoot der H. Maagd Maria zoude aannemen, verleen ons, die U smeecken, dat wij die gelooven, dat Zij waarlijk de Moeder van God is, door hare tusschenkomst bij U mogen geholpen worden. Door denzelfden Jesus Christus onzen Heer, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.
Ÿ. Loven wij den Heer.
R. God zij gedankt.
Ÿ. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. R. Amen.

DE SEXTEN.

Wees gegroet, enz.

ÿ. O God, zie toe tot mijne hulp.

R. Heer, haast U om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon,
en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en
nu en altijd, en in de eeuwen der
eeuwen. Amen. Alleluia of Lof zij U,
Heer, Koning der eeuwige glorie.

LOFZANG. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, o Schepper eind'loos groot,
Dat Ge, uit der Maged heil'gen
[schoot

Te voorschijn tredend, eens op aard
Ons menschelijk hulsel hebt aanvaard.

Maria, Moeder van gena
Van deernis zonder wederga,
Schut Gij ons tegen 's vijands haat
Ontvang ons als ons doodsuur slaat.

Zij, Jesus, glorie U gewijd,
Die uit de Maagd geboren zijt,
Den Vader en den Geest meteen
Door de altijddurende eeuwen heen. Am.

1. *Antiph.* Naar den geur.
2. *Antiph.* Vrees niet, Maria.
3. *Antiph.* Het braambosch, dat hij zag.

PSALM CXXII. *Ad te levavi oculos meos.*

TOT U hef ik mijne oogen op, die in den Hemel woont.

Zie, gelijk de oogen der dienst-knechten blikken op de handen hunner heeren,

en de oogen der dienstmaagd op de handen harer meesteres; zóó zijn onze oogen gevestigd op den Heer, onzen God, totdat Hij zich onzer ontferme.

Ontferm U onzer, o Heer, ontferm U onzer, want wij zijn met verachting overladen;

want onze ziel is er van overladen; den dartelen zijn wij tot spot, den trotschen tot verguizing.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM CXXIII. *Nisi quia Dominus.*

WARE de Heer niet met ons geweest, zegge toch Israël, ware de Heer niet met ons geweest,

toen menschen tegen ons opstonden;
zij zouden ons wellicht levend hebben
verzwolgen;

toen hun toorn tegen ons ontbrandde,
zouden de wateren ons verslonden
hebben.

Onze ziel zou door een stroom zijn
gegaan; onze ziel zou gegaan zijn door
ondoorkomelijke wateren.

Gezegend zij de Heer, die ons niet
overgaf ten roof aan hunne tanden.

Onze ziel ontkwam als eene musch
uit den strik des vogelaars;

de strik is gebroken en wij zijn
ontkomen.

Onze hulp is in den naam des Heeren,
die hemel en aarde gemaakt heeft!

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM CXXIV. *Qui confidunt in Domino.*

DIE op den Heer vertrouwen, zijn
als de berg Sion; hij zal in
eeuwigheid niet wankelen, die woont
in Jerusalem,

bergen omringen haar, en zoo is de Heer rondom zijn volk, van nu af tot in eeuwigheid.

Want de Heer zal den staf der goddeloozen niet laten blijven op het erfdeel der rechtvaardigen, opdat de rechtvaardigen hunne handen niet uitstrekken tot ongerechtigheid.

Doe wel, Heer, aan de goeden en aan hen, die oprecht van harte zijn!

Maar hen, die afwijken op kromme wegen, zal de Heer aanvoeren met degenen, die ongerechtigheid doen.

Vrede over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Naar den geur uwer zalven liepen wij; jeugdige dochters hebben U uitermate lief.

2. *Antiph.* Vrees niet, Maria, Gij hebt genade gevonden bij den Heer, zie, Gij zult ontvangen en een zoon baren. Alleluia.

3. *Antiph.* Het niet verbrandende braambosch, dat Mozes zag, erkennen wij als het beeld uwer ongerepte,

lofwaardige maagdelijkheid. Moeder Gods, wees onze voorspreekster.

(Door het jaar en na den Advent.)

CAPITULUM (ECCLI XXIV.)

EN ik schoot mijne wortelen onder een verheerlijkt volk en in het erfdeel van mijnen God; en mijn verblijf was in de gemeente der heiligen.

R. God zij gedankt.

V. Gezegend zijt Gij onder de vrouwen.

R. En gezegend is de vrucht uws lichaams.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

(Door het jaar.)

LAAT ONS BIDDEN.

VERLEEN, barmhartige God, ondersteuning aan onze zwakheid, opdat wij, die de gedachtenis viëren der H. Moeder Gods, door de hulp harer

bemiddeling, van onze zonden mogen opstaan. Door denzelfden Jesus-Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℞. Amen.

(Na den Advent.)

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid, door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria, aan het mensdom hebt verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen ondervinden van Haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft en heerscht

in de eenheid des H. Geestes God,
in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen
door Gods barmhartigheid in vrede
rusten. ℞. Amen.

(In den Advent.)

CAPITULUM (LUCÆ I.)

GOD de Heer zal Hem den troon
van zijnen vader David geven en
in het huis van Jacob zal Hij heerschen
in eeuwigheid, en zijn rijk zal geen
einde hebben.

Ÿ. God zij gedankt.

Ÿ. Gezegend zijt Gij onder de
vrouwen.

℞. En gezegend is de vrucht uws
lichaams.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

God, die gewild hebt dat uw Woord, bij de boodschap des Engels, de menschelijke natuur uit den schoot der H. Maagd Maria zoude aannemen, verleen ons, die U smeecken, dat wij, die gelooven dat Zij waarlijk de Moeder van God is, door hare tusschenkomst bij U mogen geholpen worden. Door denzelfden Jesus Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.
Ÿ. Loven wij den Heer.
R. God zij gedankt.
Ÿ. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. R. Amen.

DE NONEN.

Wees gegroet, enz.

ÿ. O God, zie toe tot mijne hulp.

R. Heere, haast U om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon,
en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en
nu en altijd, en in de eeuwen der
eeuwen. Amen. Alleluia of Lof zij U,
Heer, Koning der eeuwige glorie.

LOFZANG. *Memento, rerum Conditor.*

G EDENK, o Schepper eind'loos groot,
Dat Ge, uit der Maged heil'gen
[schoot

Te voorschijn tredend, eens op aard
Ons menschelijk hulsel hebt aanvaard.

Maria, Moeder van gena
Van deernis zonder wederga,
Schut Gij ons tegen 's vijands haat
Ontvang ons als ons doodsuur slaat.

Zij, Jesus, glorie U gewijd,
Die uit de Maagd geboren zijt,
Den Vader en den Geest meteen
Door de altijddurende eeuwen heen. Am.

1. *Antiph.* Schoon zijt Gij.
2. *Antiph.* Zie de dienstmaagd des Heeren.
3. *Antiph.* Zie Maria.

PSALM CXXV. *In convertendo.*

TOEN de Heer de gevangenen van Sion deed wederkeeren, toen waren wij als die vertroost zijn.

Toen werd onze mond vervuld met blijdschap, en onze tong met gejuich.

Toen zeide men onder de Heidenen : de Heer heeft groote dingen aan hen gedaan !

Groote dingen heeft de Heer aan ons gedaan ; wij zijn verblijd geworden !

Doe, o Heer, onze gevangenen wederkeeren, gelijk eene waterbeek in het zuiden.

Die met tranen zaaiden, zullen maaien met gejuich.

Al gaande en weenende wierpen zij hun zaad ;

maar met gejuich zullen zij wederkomen, dragende hunne schooven.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM CXXVI. *Nisi Dominus.*

ALS de Heer het huis niet bouwt,
dan arbeiden zij, die het bouwen,
te vergeefs;

als de Heer de stad niet bewaart,
dan waakt haar bewaker te vergeefs.

Vergeefs is 't ulieden vóór den
dageraad op te staan; staat op, nadat
gij hebt uitgerust, gij, die het brood
des zuren arbeids eet.

daar Hij zijnen lievelingen den slaap
gunt. Zie, kinderen zijn erfdeel van
den Heer; lichaamsvrucht is eene be-
looning.

Als pijlen in de hand eens sterken,
zóó zijn de zonen der uitgestootenen.

Gelukkig de man wiens wensch is
vervuld; hij zal niet beschaamd staan,
als hij in de poort*) met zijne tegen-
standers strijdt.

Glorie zij den Vader, enz.

*) D. w. z.: in het gerecht. Oudtijds toch
waren de stadspoorten de plaats waar de vier-
schaar gespannen werd en de rechters zitting
namen, om openlijk hunne uitspraak te doen
over geschillen.

PSALM CXXVII. *Beati omnes.*

GELUKKIG allen, die den Heer vreezen,
die zijne wegen bewandelen.

Want van den arbeid uwer handen
zult gij eten; gij zijt gelukkig en het
zal u welgaan.

Uwe huisvrouw zal zijn als een
vruchtbare wijnstok aan de zijden van
uw huis.

Uwe kinderen, als jonge olijven
romdom uwe tafel.

Zie, zoo wordt de mensch gezegend,
die den Heer vreest.

De Heer zegene U uit Sion, en
moget gij de welvaart van Jerusalem
genieten al de dagen uws levens;

en de kinderen uwer kinderen aan-
schouwen. Vrede over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Schoon zijt Gij en sier-
lijk, dochter van Jerusalem; schrikke-
lijk als een leger in slagorde geschaard.

2. *Antiph.* Zie de dienstmaagd des
Heeren, Mij geschiedde naar uw woord.

3. *Antiph.* Zie, Maria heeft ons
den Verlosser gebaad, dien Joannes

ziende, uitriep, zeggende: Zie het Lam Gods; zie Hem, die de zonden der wereld wegneemt. Alleluia.

(Door het jaar en na den Advent.)

CAPITULUM (ECCLI XXIV.)

OP de wegen gaf ik eenen geur af als kaneel en welriekende balsem; en als kostelijke mirre verspreidde ik een liefelijken reuk.

R. God zij gedankt.

R. Na het baren zijt Gij eene onbevleete Maagd gebleven.

R. Moeder Gods, wees onze voorspreekster.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

(Door het jaar.)

LAAT ONS BIDDEN.

WIJ bidden U, o Heer, vergeef de zonden uwer dienaren; opdat wij, die U door onze werken niet

kunnen behagen, door de bemiddeling der Moeder van uwen Zoon, onzen Heer, mogen behouden worden. Die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℞. Amen.

(Na den Advent.)

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid, door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria, aan het menschdom hebt verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen ondervinden van Haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft

en heerscht in de eenheid des H. Geestes
God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

ÿ. Dat de zielen der geloovigen
door Gods barmhartigheid in vrede
rusten. ℞. Amen.

(In den Advent.)

CAPITULUM (ISALE VII.)

ZIE, de maagd zal ontvangen en een
zoon baren, en zijn naam zal zijn
Emmanuël. Boter en honig zal hij
eten, opdat hij het kwade wete te
verwerpen en het goede te verkiezen.

℞. God zij gedankt.

ÿ. De Engel des Heeren heeft
Maria geboodschapt.

℞. En zij heeft ontvangen van den
H. Geest.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

- Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die gewild hebt dat Uw Woord, bij de boodschap des Engels, de menschelijke natuur uit den schoot der H. Maagd Maria zoude aannemen, verleen ons, die U smeecken, dat wij die gelooven, dat Zij waarlijk de Moeder van God is, door hare tusschenkomst bij U mogen geholpen worden. Door denzelfden Jesus Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

- Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.
Ÿ. Loven wij den Heer.
R. God zij gedankt.
Ÿ. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. R. Amen.

DE VESPERS.

Wees gegroet, enz.

ÿ. O God, zie toe tot mijne hulp.

R. Heer, haast U om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon,
en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en
nu en altijd, en in de eeuwen der
eeuwen. Amen. Alleluia of Lof zij U,
Heer, Koning der eeuwige glorie.

1. *(Door het jaar.)*

Antiph. Als de Koning.

2. *(In den Advent.)*

Antiph. Hij werd gezonden.

3. *(Na den Advent.)*

Antiph. O wonderbare gemeenschap!

PSALM CIX. *Dixit Dominus.*

DE Heer sprak tot mijnen Heer:
Zit aan mijne rechterhand,
totdat Ik uwe vijanden stelle tot
eene rustbank uwer voeten.

Van Sion zal de Heer den schepter
uwer macht doen uitgaan; heersch in
het midden uwer vijanden!

Bij U is de heerschappij ten dage uwer kracht in heiligen luister; uit den schoot heb ik U, vóór de morgenstar, voortgebracht.

De Heer heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen; Gij zijt Priester in eeuwigheid naar de orde van Melchisedech.

De Heer is aan uwe rechterhand; koningen verslaat Hij ten dage zijns toorns.

Hij zal gericht oefenen onder de volkeren, de nederlagen voltooien, hoofden verpletteren in het land van velen.

Uit eene beek zal Hij zich laven op den weg; daarom zal Hij het hoofd opheffen.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Als de koning op zijn rustbed was, gaf mijn nardus een zoeten geur.

2. *Antiph.* De Engel Gabriël werd gezonden tot de Maagd Maria, verloofd aan Joseph.

2. *Antiph.* O wonderbare gemeenschap! De Schepper van het menschelijk

geslacht heeft zich gewaardigd een bezielde lichaam aan te nemen, en uit eene Maagd geboren te worden; als mensch zonder zaad voortkomend deelde hij ons zijne Godheid mede.

1. *Antiph.* Zijne linkerhand.
2. *Antiph.* Wees gegroet, Maria.
3. *Antiph.* Toen Gij geboren werdt.

PSALM CXII. *Laudate pueri.*

Looft den Heer, gij, zijne dienaren,
looft den naam des Heeren.

De naam des Heeren zij gezegend,
van nu af tot in de eeuwigheid!

Van den opgang der zon tot haren
ondergang worde 's Heeren naam ge-
prezen!

Hoog verheven boven alle volkeren
is de Heer, en zijne heerlijkheid gaat
die der hemelen te boven.

Wie is gelijk de Heer, onze God,
die zetelt in den hooge, en neerziet
op het nederige in den hemel en op
aarde!

Die den geringe opricht uit het stof,
en den behoeftige opheft uit het slijk,

om hem te doen zitten naast de vorsten, naast de vorsten van zijn volk.

Die de onvruchtbare in een gezin doet wonen, als blijde moeder van kinderen.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Zijne linkerhand is onder mijn hoofd en zijne rechterhand zal mij omsluiten.

2. *Antiph.* Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met U, gezegend zijt Gij onder de vrouwen. Alleluia.

3. *Antiph.* Toen Gij op onuitsprekelijke wijze geboren werdt uit eene Maagd, werd de Schriftuur vervuld: gelijk de regen op het vlies, zijt Gij nedergedaald om het menschelijk geslacht te verlossen. Wij loven U, onze God.

1. *Antiph.* Ik ben zwart.

2. *Antiph.* Vrees niet, Maria.

3. *Antiph.* Het braambosch, dat hij zag.

PSALM CXXI. *Laudatus sum.*

IK was verheugd, dat tot mij gezegd werd: wij gaan op naar het huis des Heeren!

Onze voeten staan in uwe voorhoven, o Jerusalem!

Jerusalem, opgebouwd als eene samenhangende stad;

want daarheen gaan de stammen op, de stammen des Heeren, een gebod voor Israël, om den naam des Heeren te loven;

want daar staan de stoelen des gericht, de zetels van Davids huis.

Bidt om hetgeen Jerusalem tot vrede dient! en zij er overvloed voor die U beminnen.

Vrede zij in uwe sterkte, en overvloed in uwe torens.

Om mijner broederen en vrienden wille spreek ik den vrede over u uit.

Om het huis van den Heer, onzen God, verzoek ik wat u heilzaam is.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Ik ben zwart maar schoon, dochter van Jerusalem; daarom heeft

de koning mij liefgehad en in zijn slaapvertrek binnengeleid.

2. *Antiph.* Vrees niet Maria, Gij hebt genade gevonden bij den Heer; zie, Gij zult ontvangen en een zoon baren. Alleluia.

3. *Antiph.* Het niet verbrandende braambosch, dat Mozes zag, erkennen wij als het beeld uwer ongerepte, lofwaardige maagdelijkheid. Moeder Gods, wees onze voorspreekster.

1. *Antiph.* De winter is nu voorbij.

2. *Antiph.* God de Heer zal Hem geven.

3. *Antiph.* De wortel van Jesse is ontsproten.

PSALM CXXVI. *Nisi Dominus.*

ALS de Heer het huis niet bouwt, dan arbeiden zij, die het bouwen, te vergeefs;

als de Heer de stad niet bewaart, dan waakt hij, die haar bewaakt, te vergeefs.

Vruchteloos is het u, vóór daglicht op te staan; staat op, nadat gij hebt uitgerust, gij, die het brood der smarte eet,

want Hij vergunt zijnen lievelingen den slaap. Zie, kinderen zijn een erfdeel van den Heer; de vrucht des lichaams is eene vergelding.

Als pijlen in de hand eens sterken, zóó zijn de zonen der uitgestootenen.

Gelukkig de man, die van die *zonen* heeft naar wensch; hij zal niet beschaamd staan, als hij in 't gericht met zijne tegenstanders strijdt.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* De winter is nu voorbij, de regen is verdwenen en geweken, sta op, mijne vriendin, en kom.

2. *Antiph.* God de Heer zal Hem den troon van zijn vader David geven, en Hij zal regeeren in eeuwigheid.

3. *Antiph.* De wortel van Jesse is ontsproten, de ster uit Jacob is opgegaan, de Maagd heeft den Verlosser gebaard. Wij loven U, onze God.

1. *Antiph.* Schoon zijt Gij.

2. *Antiph.* Zie de dienstmaagd des Heeren.

3. *Antiph.* Zie, Maria.

PSALM CXLVII. *Lauda Jerusalem.*

JERUSALEM, prijs den Heer, loof, o Sion, uwen God!

want Hij heeft de grendels uwer poorten versterkt, uwe kinderen binnen u gezegend.

Hij stelde uwe grenzen in vrede; en Hij verzadigt u met het vet der tarwe.

Hij zendt zijn bevel uit op aarde. en ijlings snelt zijn woord heen.

Hij geeft sneeuw als wol, strooit nevel uit als asch.

Hij werpt zijn ijs af bij brokjes, wie is bestand tegen zijne koude?

Hij zendt zijn woord uit en doet ze smelten; zijn wind blaast, en de wateren vloeien.

Hij maakt zijn woord aan Jacob bekend, aan Israël zijne instellingen en rechten.

Niet zóó deed Hij aan eenig ander volk, en zijne wetten maakte Hij hun niet bekend.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Schoon zijt Gij en lief-
tallig in uwe genietingen, o heilige
Moeder Gods.

2. *Antiph.* Zie de dienstmaagd des
Heeren, Mij geschiede volgens uw
woord.

3. *Antiph.* Zie, Maria heeft ons
den Verlosser gebaard, dien Joannes
ziende, uitriep, zeggende: Zie het Lam
Gods; zie Hem, die de zonden der
wereld wegneemt. Alleluia.

(Door het jaar en na den Advent.)

CAPITULUM (ECCLI XXIV.)

VAN den beginne en voor de eeuwen
ben ik geschapen, en tot in alle
eeuwigheid zal ik niet ophouden te
bestaan; en in de heilige woning heb
ik voor zijn aanschijn gediend.

R. God zij gedankt.

(In den Advent.)

CAPITULUM (ISALE VII.)

EENE spruit zal oprijzen uit den
wortel van Jesse, eene bloem uit

haren wortel ontluiken en de Geest des Heeren zal op hem rusten.

¶. God zij gedankt.

LOFZANG. *Ave, maris stella.*

GEGROET, o ster der wereldzee,
Verheven Moeder Gods, en mée
Voortdurend Maagd, gij zaal'ge poort,
Ten hemel uit dit ballingsoord.

Gij, wie dit *Avé* uit den mond
Van Gabriël het eerst verstond,
Bevestig ons in 's Heeren vrêe
Keer *Eva's* naam ten zegenbêe.

Wil zondaars van hun boei ontslaan,
Breng d'armen blinden 't heillicht aan,
Weer onze rampen — onze straf —
Smeek al wat goed is voor ons af.

Toon dat Gij onze Moeder blijft!
Hij, wiens geboorte ons leed verdrijft,
Wilde als Uw kind door 't leven gaan,
Hij neem' door U ons smeekbêe aan.

O ongeëvenaarde Maagd
Zachtmoedig als er nooit een daagt,
Ik bid, dat Ge onze schuldboei slaakt,
En ons zachtmoedig, zuiver maakt.

Schenk ons een reine levensbaan,
Maak veilig 't pad, waarop wij gaan;
Dan zien we eens Jesus, uwen Zoon
Hem met U lovend voor zijn troon.

Zij God den Vader lof en eer,
En Christus onzen Opperheer,
En aan den Heiligen Geest vol kracht!
Eén eer zij aan de drie gebracht. Amen.

ÿ. Minzaamheid is uitgestort op
uwe lippen.

R. Daarom heeft God U in eeuwig-
heid gezegend.

1. *Antiph.* Heilige Moeder.

(In den Paaschtijd.)

Antiph. Koningin des hemels.

2. *Antiph.* De Heilige Geest.

3. *Antiph.* Groot erfgeheim.

CANTICUM B. MARÆ VIRGINIS (LUC. 1.).

MIJNE ziel verheft den Heer;
En mijn geest heeft zich ver-
heugd in God, mijn Zaligmaker;

Omdat Hij nederzag op de gering-
heid zijner dienstmaagd; want zie,

van nu af zullen alle geslachten Mij zalig noemen.

dewijl Hij die machtig is, groote dingen aan Mij gedaan heeft, en heilig is zijn naam.

En zijne barmhartigheid is van geslacht tot geslacht voor hen, die Hem vreezen.

Kracht heeft Hij geoefend door zijnen arm; hoogmoedigen in de gedachte huns harten heeft Hij verstrooid.

Machtigen heeft Hij afgezet van den troon, en geringen heeft Hij verheven.

Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld, en rijken heeft Hij ledig weggezonden.

Hij is Israël, zijnen dienstknecht, te hulp gekomen, indachtig zijner barmhartigheid.

Gelijk Hij gesproken had tot onze vaders, tot Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Heilige Moeder en ongeschondene Maagd, glorierijke Koningin der wereld, wees onze voorspreekster bij den Heer.

(In den Paaschtijd.)

Antiph. Koningin des hemels, verheug U, alleluia. Omdat Hij, dien Gij verdiend hebt te dragen, alleluia, verzezen is, zooals Hij gezegd heeft, alleluia. Bid God voor ons, alleluia.

2. *Antiph.* De H. Geest zal over U, Maria, nederdalen; vrees niet, Gij zult den Zoon van God in uwen schoot dragen, alleluia.

3. *Antiph.* Groot erfgeheim! De schoot van Haar, die geen en man bekende, is Gods tempel geworden; Hij, die uit Haar het vleesch aannam, is niet bevlekt; alle volkeren zullen komen en zeggen: Glorie, zij U, o Heer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

(Door het jaar.)

LAAT ONS BIDDEN.

HEEER God, geef, smeeiken wij, dat wij, uwe dienaren, ons over voortdurenden welstand naar ziel en lichaam mogen verheugen; en dat wij, door de verhevene bemiddeling der Heilige Maria, altoos Maagd, van de tegenwoordige droefheid verlost mogen worden, en de eeuwige vreugde genieten. Door Christus onzen Heer. Amen.

(Na den Advent.)

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid, door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria, aan het menschedom hebt verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen ondervinden van Haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon. Amen.

(Door het jaar en na den Advent.)

Antiph. Ziehier de getrouwe en voorzichtige dienaar, dien de Heer over zijn gezin heeft aangesteld.

Ÿ. Glorie en rijkdom is in zijn huis.

R. En zijne gerechtigheid blijft in eeuwigheid.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die door eene onuitsprekelijke voorzienigheid, U gewaardigd hebt den gelukzaligen Joseph tot bruidegom uwer allerheiligste Moeder te verkiezen, wij smeeken U, geef dat wij hem, dien wij hier op aarde als onzen beschermer eeren, verdienen tot voorspreker te hebben in den hemel.

Antiph. O, gij allen, Gods Heiligen, gewaardigt U voor ons en aller heil ten beste te spreken.

Ÿ. Verblijdt U in den Heer en jubelt, gij rechtvaardigen.

R. En juicht, gij allen, die oprecht van harte zijt.

LAAT ONS BIDDEN.

BEHOED, o Heer, uw volk, dat op de voorspraak van uwe Apostelen Petrus en Paulus en der overige Apostelen vertrouwt; bewaar het door uwe altijdddurende bescherming.

Wij bidden U, o Heer, dat al uwe Heiligen ons overal helpen, opdat wij, die hunne verdiensten vereeren, hunne bescherming mogen ondervinden. Verleen ook vrede aan onze tijden en verdrijf uit uwe kerk alle boosheid. Stier onzen handel en wandel en onze verlangens, alsmede die van al uwe diennaren tot eene gelukzalige uitkomst. Vergeld onze weldoeners met de eeuwige goederen en geef aan alle overledene geloovigen de eeuwige rust. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

V. Loven wij den Heer.

R. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen
door Gods barmhartigheid in vrede
rusten. R. Amen.

(In den Advent.)

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die gewild hebt dat uw Woord,
bij de boodschap des Engels, de
menschelijke natuur uit den schoot der
H. Maagd Maria zoude aannemen, ver-
leen ons, die U smeeken, dat wij die
gelooven dat Zij waarlijk de Moeder
van God is, door hare tusschenkomst
bij U mogen geholpen worden. Door
denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Antiph. Ziehier de getrouwe en voor-
zichtige dienaar, dien de Heer over zijn
gezin heeft aangesteld.

Ÿ. Glorie en rijkdom is in zijn huis.

R. En zijne gerechtigheid blijft in
eeuwigheid.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die door eene onuitsprekelijke
voorzienigheid, U gewaardigd hebt
den gelukzaligen Joseph tot bruidegom

uwer allerheiligste Moeder te verkiezen, wij smeeken U, geef dat wij hem, dien wij hier op aarde als onzen beschermers eeren, verdienen tot voorspreker te hebben in den hemel.

Antiph. Zie, de Heer zal komen en al zijne Heiligen met Hem; groot zal het licht zijn op dien dag, alleluia.

ψ. Zie, de Heer zal komen op eene glinsterende wolk.

℞. En duizenden Heiligen met Hem.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, zuiver door uw bezoek ons geweten; opdat Jesus Christus, uw Zoon, onze Heer, als Hij zal komen met al zijne Heiligen, eene geschikte woonplaats in ons moge vinden. Die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

ψ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

ψ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Ÿ. Dat de zielen der geloovigen
door Gods barmhartigheid in vrede
rusten. R. Amen.

Onze Vader, enz.

Ÿ. De Heer geve ons zijnen vrede.

R. En het eeuwig leven. Amen.

Hierop volgt een van de Antiph. volgens
den tijd van het jaar; zie *na de Compleeten*.

DE COMPLEETEN.

Wees gegroet, enz.

Ÿ. Herstel ons weder, o God, onze Zaligmaker.

R. En keer uwe gramschap van ons af.

Ÿ. O God, zie toe tot mijne hulp.

R. Heer, haast U om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia of Lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

PSALM CXXVIII. *Saepe expugnauerunt.*

DIKWIJLS bevochten zij mij, van mijne jeugd af, zegge nu Israël.

Dikwijls bevochten zij mij, maar toch overwonnen zij mij niet.

Op mijnen rug smeedden de boozen; en lang hielden zij met hunne boosheid aan.

De Heer, de rechtvaardige, verbrak den nek der boozen; laat ze beschaamd

worden en terugwijken, allen die Sion haten.

Laat ze zijn als 't kruid op de daken,
dat verdord is, eer men het uittrekt;
waarmee de maaier zijne hand niet
vult, noch de garvenbinder zijn schoot;
en *waarom* trent geen voorbijgaanden
zeggen: des Heeren zegen zij op u;
wij zegenen U in den naam des Heeren!
Glorie zij den Vader, enz.

PSALM CXXIX. *De profundis.*

UIT de diepten heb ik geroepen
tot U, o Heer; Heer, geef gehoor
aan mijne stem!

Laat uwe ooren luisteren naar de
stem mijner smeeking.

Indien Gij de ongerechtigheden gade-
slaat, o Heer Heere, wie zal bestaan?

Maar bij U is vergeving, en ter
oorzake uwer wet, o Heer, vertrouw
ik op U.

Mijne ziel vertrouwt op zijn woord;
mijne ziel hoopt op den Heer.

Van den dageraad af tot in den
nacht hope Israël op den Heer;

want bij den Heer is barmhartigheid, en bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van alle zijne ongerechtigheden.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM CXXX. *Domine, non est exaltatum.*

HEEER, mijn hart verhief zich niet, en mijne blikken waren niet trotsch, en naar dingen, voor mij te groot en te verheven, trachtte ik niet.

Zoo ik niet nederig van harte was, maar als mijne ziel zich trotsch verhief, dan ware, gelijk een gespeend kind bij zijne moeder, de vergelding in mijne ziel.

Israël hope op den Heer van nu af en tot in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, o Schepper eind'loos groot,
Dat Ge, uit der Maged heil'gen
[schoot

Te voorschijn tredend, eens op aard
Ons menschelijk hulsel hebt aanvaard.

Maria, Moeder van gena
 Van deernis zonder wederga,
 Schut Gij ons tegen 's vijands haat
 Ontvang ons als ons doodsuur slaat.

Zij, Jesus, glorie U gewijd,
 Die uit de Maagd geboren zijt,
 Den Vader en den Geest meteen
 Door de altijddurende eeuwen heen. Am.

(Door het jaar en na den Advent.)

CAPITULUM (ECCLI XXIV.)

IK ben de moeder der schoone liefde
 en der vrees, der kennis en der
 heilige hoop.

R. God zij gedankt.

V. Bid voor ons H. Moeder Gods.

R. Opdat wij waardig worden de
 beloften van Christus.

(In den Advent.)

CAPITULUM (ISALE VII.)

ZIE, de maagd zal ontvangen en een
 zoon baren, en zijn naam zal
 Emmanuël genoemd worden. Boter en

honig zal hij eten, ofschoon hij weet
het kwade te verwerpen en het goede
te verkiezen.

R. God zij gedankt.

V. De Engel des Heeren heeft
Maria geboddschap.

R. En zij heeft ontvangen van den
H. Geest.

1. *Antiph.* Onder uwe bescherming

(In den Paaschtijd.)

Antiph. Koningin des hemels.

2. *Antiph.* De Heilige Geest.

3. *Antiph.* Groot erfgeheim.

CANTICUM SIMEONIS (LUCÆ II.)

LAAT nu, o Heer, uw dienaar volgens
uw woord henengaan in vrede;
want mijne oogen hebben uw heil
gezien;

dat Gij bereid hebt voor het aan-
schijn aller volkeren;

een licht ter veropenbaring voor
de Heidenen, en een luister voor uw
volk Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

1. *Antiph.* Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, heilige Moeder Gods; versmaad onze gebeden niet in onzen nood; maar verlos ons altijd van alle gevaren, o glorierijke en gezegende Maagd.

(In den Paaschtijd.)

Antiph. Koningin des hemels, verheug U, alleluia. Omdat Hij, dien Gij verdiend hebt te dragen, alleluia, verzezen is, zooals Hij gezegd heeft, alleluia. Bid voor ons, alleluia.

2. *Antiph.* De H. Geest zal over U, Maria, nederdalen; vrees niet, Gij zult den Zoon van God in uwen schoot dragen, alleluia.

3. *Antiph.* Groot erfgeheim! De schoot van Haar die geen man bekende is Gods tempel geworden. Hij, die uit Haar het vleesch aannam, is niet bevlekt, alle volkeren zullen komen en zeggen: Glorie zij U, o Heer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed,
R. En mijn geroep kome tot U.

(Door het jaar.)

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, dat de glorievolle voorspraak van de Heilige en roemrijke Maria, altoos maagd, ons behoede en tot het eeuwig leven geleide. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.
Ÿ. Loven wij den Heer.
R. God zij gedankt.

Benedictie. De almachtige en barmhartige Heer, de Vader, en de Zoon, en de H. Geest zegene en beware ons. R. Amen.

(In den Advent.)

LAAT ONS BIDDEN.

God, die gewild hebt dat uw Woord, bij de boodschap des Engels, de

menschelijke natuur uit den schoot der H. Maagd Maria zoude aannemen, verleen ons, die U smeecken, dat wij die gelooven, dat Zij waarlijk de Moeder van God is, door hare tusschenkomst bij U mogen geholpen worden. Door denzelfden Jesus Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Benedictie. De almachtige en barmhartige Heer, de Vader, en de Zoon, en de H. Geest zegene en beware ons. ℞. Amen.

(Na den Advent.)

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid, door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria, aan het menschdom hebt verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen

ondervinden van Haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen Amen.

Ÿ. Heer, verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

Ÿ. Loven wij den Heer.

℞. God zij gedankt.

Benedictie. De almachtige en barmhartige Heer, de Vader, en de Zoon, en de H. Geest zegene en beware ons. ℞. Amen.

Hierna zegt men de *Antiphone* volgens den tijd des jaars en daarna *Pater noster*, *Ave Maria* en *Credo* in stilte.

ANTIPHONE DER ZALIGE MAAGD MARIA.

Van de Compleeten van Lichtmis tot
Donderdag in de Goede Week.

Ave, Regina coelorum.

GEGROET, o Hemelkoningin,
Gegroet, der Engelen vorstin.
Gegroet gij spruit, gegroet gij poort
Waaruit der wereld 't licht ontgloort.

Wees, glorierijke Maagd verblijd,
Omdat gij de allerschoonste zijt;
Gegroet, o gij, zoo vol van eer,
Bid voor ons Christus, onzen Heer

ÿ. Vergun mij U te loven, o heilige
Maagd.

℞. Geef mij sterkte tegen uwe vij-
anden.

LAAT ONS BIDDEN.

VERLEEN, barmhartige God, bescher-
ming aan onze broosheid; opdat
wij, die de gedachtenis van Gods heilige
Moeder vieren, door de hulp van hare

tusschenkomst uit onze ongerechtigheden opstaan. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

ÿ. De Goddelijke hulp blijve altijd met ons. R. Amen.

Van de Vespers van Paaschavond tot de Nonen van Zaterdag na Pinksteren ingesloten

Regina coeli.

Verblijd U, 'shemels Koningin, alleluia,
Want dien gij droegt vol moedermin,
[alleluia,
Stond, naar zijn woord, wêer op uit
['t graf; alleluia.
Bid Gods genade voor ons af, alleluia.

ÿ. Verheug en verblijd U, o Maagd Maria, alleluia.

R. Want de Heer is waarlijk ver-
rezen, alleluia.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die U gewaardigd hebt, door de verrijzenis van Uwen Zoon, onzen Heer Jesus Christus, de wereld te verblijden; verleen, bidden wij U, dat wij door zijne Moeder, de Maagd Maria, de vreugde van het eeuwige

leven mogen genieten. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Ÿ. De goddelijke hulp blijve altijd met ons. R̃. Amen.

Van de Vespers van Zaterdag na Pinksteren tot den Advent.

Salve Regina

WEES gegroet, Koningin, Moeder van barmhartigheid, ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet. Tot U roepen wij, ballingen, kinderen van Eva. Tot U smeecken wij zuchtend en weenend in dit dal van tranen. Daarom dan, onze voorspreekster, sla op ons uwe zoo barmhartige oogen. En toon ons, na deze ballingschap, Jesus, de gezegende vrucht uws lichaams. O goedertierene, o meedoogende, o zoete Maagd Maria.

Ÿ. Bid voor ons, Heilige Moeder Gods.

R̃. Opdat wij de belofte van Christus waardig worden

LAAT ONS BIDDEN.

ALMACHTIGE, eeuwige God, die het lichaam en de ziel der glorierijke

Moedermaagd Maria door de medewerking van den H. Geest hebt bereid, om eene waardige woonplaats van uwen Zoon te mogen zijn; geef, dat wij door de liefderijke tusschenkomst van Haar, in wier gedachtenis wij ons verblijden, van de aanstaande rampen en den eeuwig dood verlost worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

ÿ. De goddelijke hulp blijve altijd met ons. R. Amen.

Van de eerste Vespers des 1sten Zondags van den Advent tot O. L. V. Lichtmis ingesloten.

Alma Redemptoris mater.

WELDADIGE Moeder van den Verlosser, die de open deur des hemels en de sterre der zee blijft, kom uw volk, dat valt, maar dat zich tracht op te richten, te hulp. Gij, die tot verbazing der natuur, uwen heiligen Schepper hebt gebaard; Gij, die vóór en na zijt Maagd gebleven, die het *Avé* uit Gabriëls mond hebt aangenomen, heb medelijden met de zondaars.

(In den Advent.)

Ÿ. De Engel des Heeren heeft
Maria geboodschapt.

℞. En zij heeft ontvangen van den
H. Geest.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, Heer, stort uwe
genade in onze harten, opdat
wij, die door de boodschap des Engels,
de menschwording van Christus, uwen
Zoon, gekend hebben, door zijn lijden
en kruis tot de heerlijkheid der ver-
rijzenis mogen gebracht worden. Door
denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Ÿ. De goddelijke hulp blijve altijd
met ons. ℞. Amen.

(Na den Advent.)

Ÿ. Na het baren zijt Gij eene on-
gerepte Maagd gebleven.

℞. Moeder Gods, wees onze voor-
spreekster.

LAAT ONS BIDDEN.

GOD, die den prijs der eeuwige za-
ligheid, door den vruchtbaren

maagdom van de H. Maria, aan het menschdom hebt verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen ondervinden van Haar, door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon. Amen.

Ÿ. De goddelijke hulp blijve altijd met ons. R. Amen.

GETIJDEN DER OVERLEDENEN.

DE VESPERS.

Antiph. Ik wil den Heer behagen*
in het land der levenden.

PSALM CXIV. *Dilexi.*

Ik heb den Heer lief, want de Heer
luistert naar de stem mijns gebeds.

Want Hij neigde zijn oor tot mij en
mijn leven lang wil ik Hem aanroepen.

De pijnen des doods omringden mij
en de gevaren der hel kwamen mij
te gemoet.

Ik bevond mij in druk en smart,
maar ik riep den naam des Heeren aan.

O Heer, red mijn leven; barm-
hartig en rechtvaardig is de Heer, en
onze God ontfermt Zich.

De Heer behoedt de kleinen; ik
was vernederd, en Hij heeft mij verlost.

Keer weder, mijne ziel, tot uwe rust;
want de Heer heeft u welgedaan.

Want Hij heeft mijn leven gered
van den dood; mijne oogen van tranen,
mijne voeten van den val.

Ik wil den Heer behagen in het
land der levenden.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Ik wil den Heer behagen
in het land der levenden.

Antiph. Wee mij, Heer!* dat mijn
vreemdelingschap zoo lang duurt.

PSALM CXIX. *Ad Dominum.*

IN mijne bedruktheid riep ik tot den
Heer en Hij verhoorde mij.

Red, o Heer, mijne ziel van booze
lippen en valsche tong.

Wat zal men u geven, of wat zal
uw toegift zijn voor uwe valsche tong?

Scherpe schichten eens sterken, met
verwoestende vuurkolen.

Wee mij, dat mijne vreemdeling-
schap zoo lang duurt, dat ik wone onder
de inwoners van Cedar! Lang genoeg
reeds is mijne ziel uitlandig!

Met hen, die den vrede haten, was ik

vreedzaam ; sprak ik hun toe, zij vielen zonder reden, mij aan.

Heer, geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Wee mij, Heer, dat mijn vreemdelingschap zoo lang duurt.

Antiph. De Heer behoede u* voor alle kwaad ; de Heer behoede uwe ziel.

PSALM CXX. *Levavi oculos meos.*

Ik hef mijne oogen op naar de bergen, vanwaar mijne hulp komen zal.

Mijne hulp komt van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Hij late uwen voet niet wankelen ; uw behoeder sluimere niet.

Zie, hij zal niet sluimeren en hij zal niet slapen, Israëls behoeder.

De Heer is uw behoeder, de Heer is uwe beschutting. Hij is aan uwe rechterhand.

Des daags zal u de zon niet branden, noch de maan *u deren* des nachts.

De Heer behoede u voor alle kwaad ; de Heer behoede uwe ziel !

De Heer behoede uwen in- en uitgang, van nu af tot in eeuwigheid.

Heer, geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. De Heer behoeft u voor alle kwaad; de Heer behoeft uwe ziel.

Antiph. Indien Gij de ongerechtigheden* gadeslaat o Heer Heere, wie zal bestaan?

PSALM CXXIX. *De profundis.*

UIT de diepten heb ik geroepen tot U, o Heer; Heer, geef gehoor aan mijne stem!

Laat uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeeking.

Indien Gij de ongerechtigheden gadeslaat, o Heer Heere, wie zal bestaan?

Maar bij U is vergeving, en ter oorzaak uwer wet, o Heer, vertrouw ik op U.

Mijne ziel vertrouwt op zijn woord; mijne ziel hoopt op den Heer.

Van den dageraad af tot in den nacht hope Israël op den Heer;

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van alle zijne ongerechtigheden.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Indien Gij de ongerechtigheden gadeslaat, o Heer Heere, wie zal bestaan?

Antiph. Versmaad toch niet* o Heer de werken uwer handen.

PSALM CXXXVII. *Confitebor.*

IK wil U loven Heer, uit ganscher harte: omdat Gij de woorden mijns monds verhoord hebt:

Voor het aanschijn der Engelen wil ik U lof zingen: ik zal aanbeddend mij nederbuigen naar uwen heiligen tempel, en ik zal uwen naam loven.

Om uwe barmhartigheid en om uwe trouw: want Gij hebt uwen heiligen naam boven alles verheerlijkt.

Op wat dag ik U moge aanroepen, verhoor mij toch; Gij zult de kracht in mijne ziel vermeerderen.

Dat al de koningen der aarde U loven, Heer, want zij hebben al de woorden uws monds gehoord.

En dat zij de wegen des Heeren bezingen; want groot is de heerlijkheid des Heeren.

Want de Heer is hoog verheven, en Hij ziet het nederige: en wat trotsch is, kent Hij van verre.

Als ik wandel in het midden der verdrukking, zoo zult Gij mij doen leven; en tegen de gramschap mijner vijanden uwe hand uitstrekken, en uwe rechterhand zal mij behouden.

De Heer zal voor mij vergelding doen; Heer! uwe barmhartigheid is eeuwigdurend; versmaad toch niet de werken uwer handen.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Versmaad toch niet o Heer, de werken uwer handen.

ÿ. Ik heb eene stem uit den hemel gehoord, die tot mij zeide:

R. Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven.

Antiph. Al wat* de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en hem, die tot Mij komt, zal Ik niet buitenwerpen.

CANTICUM B. MARIE VIRGINIS (LUC. I.)

MIJNE ziel verheft den Heer;
En mijn geest heeft zich ver-
heugd in God, mijn Zaligmaker;

Omdat Hij nederzag op de gering-
heid zijner dienstmaagd; want zie,
van nu af zullen alle geslachten Mij
zalig noemen.

Dewijl Hij, die machtig is, groote
dingen aan Mij gedaan heeft, en heilig
is zijn naam.

En zijne barmhartigheid is van
geslacht tot geslacht voor hen, die
Hem vreezen.

Kracht heeft Hij geoefend door
zijnen arm; hoogmoedigen in de ge-
dachte huns harten heeft Hij verstrooid.

Machtigen heeft Hij afgezet van
den troon, en geringen heeft Hij
verheven.

Hongerigen heeft Hij met goederen
vervuld, en rijken heeft Hij ledig weg-
gezonden.

Hij is Israël, zijnen dienstknecht,
te hulp gekomen, indachtig zijner
barmhartigheid.

Gelijk Hij gesproken had tot onze vaders, tot Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid.

Heer! geef hun de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Al wat de Vader Mij geeft,
zal tot Mij komen; en hem, die tot
Mij komt, zal Ik niet buitenwerpen.

De navolgende gebeden, zoo hier als in de Laudén, worden al knielende gelezen. Doch Psalm 143 alhier en 129 in de Laudén, worden op Allerzielendag en als men in de Metten 9 Psalmen en 9 Lessen leest achtergelaten.

Onze Vader, enz. *in stilte.*

Ÿ. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

PSALM CXLV. *Lauda anima mea.*

LOOF, mijne ziel, den Heer, ik wil den Heer loven in mijn leven: mijnen God psalmen zingen, zoolang ik er wezen zal.

Betrouwt toch niet op vorsten: op menschen-kinderen bij wie geen heil is.

Zijn geest zal uitgaan, en hij keert weder tot zijne aarde ten zelfden dage vergaan ook al hunne raadslagen.

Gelukkig is hij, wiens helper de God van Jacob is, wiens hoop op den Heer zijnen God is: die hemel en aarde, de zee en al wat zij bevatten gemaakt heeft.

Die de waarheid getrouw bewaart in eeuwigheid, die recht doet aan die ongelijk lijden, die spijs geeft aan de hongerigen.

De Heer maakt de gevangenen los: de Heer maakt de blinden ziende.

De Heer richt op die neergebogen zijn: de Heer bemint de rechtvaardigen.

De Heer bewaart de vreemdelingen, Hij zal de wees en de weduwe beschermen: en de wegen der boosdoeners doet hij te niet.

De Heer zal heerschen in eeuwigheid, uw God, o Sion, van geslacht tot geslacht.

Heer! geef hun de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verlichte hen.

Y. Van de poort der hel.

R. Verlos, Heer, hunne zielen.

- ÿ. Datzij rusten in vrede. R. Amen.
ÿ. Heer! verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

○ God! die uwe dienaren onder de Apostolische Priesters tot de Bisschoppelijke (Priesterlijke) waardigheid verheven hebt, geef, bidden wij, dat zij ook in hun gezelschap in alle eeuwigheid mogen leven.

O God! gever der vergiffenis en minnaar der menschelijke zaligheid, wij bidden uwe goedertierenheid, dat Gij de broeders, vrienden en weldoeners onzer vergadering, die uit deze wereld gescheiden zijn, op het voorbidden van de heilige Maria, altijd Maagd, met al uwe Heiligen, tot de gemeenschap der eeuwige zaligheid wilt brengen.

O God! Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen de vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding, naar

welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige smeekingen mogen verwerven. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. R. Amen.

ÿ. Heer, geef hun de eeuwige rust.

R. En het eeuwig licht verlichte hen.

ÿ. Dat zij rusten in vrede. R. Amen.

Men leest ÿ. Heer, enz. altijd na het laatste gebed.

GEBED OP ALLERZIELENDAG.

God! Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen de vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding naar welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige smeekingen mogen verwerven. Die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. R. Amen.

GEBED TEN DAGE VAN IEMANDS OVERLIJDEN.

Wij bidden, o Heer! verlos de ziel van uwen dienaar (uwe dienaress)

opdat hij (zij), aan de wereld gestorven zijnde, voor U moge leven, en zuiver hem (haar) door uwe barmhartige genade, van al hetgeen hij (zij) door menschelijke zwakheid in dit leven misdaan heeft. Door onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. R. Am.

OP EEN JAARGETIJD.

O God, Heer der ontfermingen! geef den zielen van uwe dienaren en dienaressen, welker jaargetijde wij nu houden, de plaats van verkwikking, de zalige rust, en het licht uwer bestraling. Door onzen Heer Jesus Christus enz.

VOOR VADER EN MOEDER.

O God! die ons geboden hebt vader en moeder te eeren, ontferm U genadiglijk over de zielen van mijnen vader en mijne moeder, en vergeef hun hunne zonden; en maak dat ik hen in de vreugd van het eeuwig licht moge aanschouwen. Door onzen Heer Jesus Christus enz.

VOOR EENEN MAN.

Neig, o Heer! uw oor tot onze gebeden, door welke wij uwe barmhartigheid ootmoediglijk smeeken, dat Gij de ziel van uwen dienaar N. die Gij uit deze wereld hebt doen scheiden, in het land van vrede en licht willet stellen en haar het gezelschap uwer Heiligen doet genieten. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

VOOR EENE VROUW.

Wij bidden u, Heer! wees naar uwe goedertierenheid de ziel van uwe dienares N. genadig, en herstel haar, die nu van de besmettingen der sterfelijkheid gezuiverd is, in het erfdeel der eeuwige zaligheid. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

Het volgende Invitatorium leest men alleen als men in de Metten 9 Psalmen en 9 Lessen leest.

Men leest in de Metten 9 Psalmen en 9 Lessen op Allerzielendag, en ten dage van iemands overlijden; ook worden dan de Antiphonen dubbel genomen, (d. w. z. vóór elken Psalm in hun geheel gelezen.)

Op andere tijden leest men maar drie Psalmen met de Lessen daartoe behoorende, volgens de orde van ieder drietal aangeteekend. Het Invitatorium achterlatende, begint men de Metten met de Antiphoon vóór den eersten Psalm, welke voor dien dag is aangewezen.

DE METTEN.

Uitnoodiging. Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons Hem aanbidden.

Men herhaalt. Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons Hem aanbidden.

PSALM XCIV. *Venite, exultemus.*

KOMT, laat ons den Heere blijde zingen, God onzen Heiland toejuichen; laat ons met lofgezing voor Hem verschijnen en met snarenspeel Hem toejuichen.

Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons Hem aanbidden.

Want een groot God is de Heer en een groot Koning boven alle goden; want de Heer zal zijn volk niet verstooten, want in zijne hand zijn al de

grenzen der aarde en Hij overziet de spitsen der bergen.

Komt, laat ons Hem aanbidden.

Want van Hem is de zee, Hij toch heeft ze gemaakt en het vasteland is het werk zijner handen. Komt, vallen wij aanbiddend neder voor God en weenen wij voor den Heer onzen Schepper, want Hij is de Heer onze God en wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide.

Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons Hem aanbidden.

Heden, als gij zijne stem zult hooren, verhardt toch uwe harten niet, gelijk bij de verbittering, ten dage der beproeving in de woestijn, waar uwe vaderen Mij beproefden en op den toets stelden, ofschoon zij mijne werken zagen.

Komt, laat ons Hem aanbidden.

Veertig jaren lang was Ik zeer nabij dit geslacht, en sprak: altijd zijn zij verdwaald van harte en mijne wegen kenden zij niet, en Ik zwoer hen in mijnen toorn: zij zullen mijne rust niet ingaan.

Den Koning, voor wien alles leeft,
komt, laat ons Hem aanbidden.

Heer! geef hun de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verlichte hen.
Komt, laat ons Hem aanbidden.

Den Koning, voor wien alles leeft,
komt, laat ons Hem aanbidden.

De drie volgende Psalmen en Lessen zijn
voor den Maandag en den Donderdag.

Antiph. Heer mijn God!* maak
mijnen weg voor uw aanschijn recht.

PSALM V. *Verba mea.*

HEER! luister naar mijne woorden:
geef acht op mijn geroep.

Let op mijne smeektaal, mijn Koning,
en mijn God.

Want tot U ga ik bidden: Heer!
wil in den ochtend mijne stem ver-
hooren. In den morgen plaats ik mij
voor U en zie uit: want Gij zijt geen
God die onrecht bemint.

En geen kwaadwillige zal bij U
wonen: en geen onrechtvaardigen
zullen standhouden voor uwe oogen.

Gij haat allen die ongerechtigheid bedrijven: Gij zult hen allen verderven, die leugentaal spreken.

De Heer heeft een afschuw van den bloeddorstige en van den arglistige; maar ik door de grootheid uwer barmhartigheid.

Ik zal ingaan in uw huis; aanbiddend zal ik mij nederbuigen naar uwen heiligen tempel in uwe vreeze.

Heer! geleid mij in uwe gerechtigheid: om mijner vijanden wille, baan mijnen weg voor uw aanschijn.

Want in hunnen mond is geene waarheid: hun hart is ijdel.

Een open graf is hunne keel, met hunne tongen plegen zij bedrog, veroordeel hen, o God!

Laat hunne plannen verijdeld worden, verstoot hen om de menigte hunner goddeloosheden: want zij hebben U getergd, o Heer!

En laat allen zich verblijden; die op U hopen, in eeuwigheid zullen zij zich verheugen; en Gij zult onder hen wonen.

En zij zullen op U roemen, allen die

uwen naam beminnen, want Gij zult den rechtvaardige zegenen.

O Heer, als met een schild van uwe goedgunstigheid omringt Gij ons.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Heer, mijn God, maak mijnen weg voor uw aanschijn recht.

Antiph. Keer terug, o Heer!* en verlos mijne ziel: want er is niemand die Uwer in den dood gedachtig is.

PSALM VI. *Domine, ne in furore.*

HEEER! bestraf mij niet in uwe verbolgenheid: en kastijd mij niet in uwe gramschap.

Ontferm U mijner, Heer! want ik ben zwak: genees mij, Heer! want mijn gebeente is geschokt.

En mijne ziel is zeer ontsteld; maar gij, Heer, hoe lang nog?

Keer terug, o Heer! en verlos mijne ziel; behoud mij om uwe barmhartigheid.

Want er is niemand, die in den

dood Uwer gedachtig is, en in de onderwereld, wie zal U daar loven?

Ik ben afgetobt van mijn zuchten, ik wasch alle nachten mijne sponde; met mijne tranen besproei ik mijne legerstede.

Mijn oog is van verbolgenheid ontsteld; ik ben verouderd onder al mijne vijanden.

Gaat weg van mij, gij allen, die ongerechtigheid bedrijft; want de Heer heeft de stem van mijn geweën verhoord.

De Heer heeft mijn smeecken verhoord; de Heer heeft mijn gebed aangenomen.

Dat al mijne vijanden beschaamd en diep ontsteld worden; dat zij ijlings terug keeren en zich grootelijks schamen.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Keer terug, o Heer! en verlos mijne ziel: want er is niemand, die in den dood Uwer gedachtig is.

Antiph. Dat hij toch nimmer* mijne ziel roove als een leeuw, terwijl er niemand is, die mij verlost en redt.

PSALM VII. *Domine Deus meus.*

HEEER, mijn God! op U vertrouw ik: bevrijd mij van allen, die mij vervolgen, en verlos mij.

Dat hij toch nimmer mijne ziel roove als een leeuw, terwijl er niemand is, die mij verlost en redt.

Heer, mijn God! indien ik dat gedaan heb, zoo er onrecht is in mijne handen.

Indien ik hen met kwaad vergold, die mij kwaad deden, dat ik dan te recht door mijne vijanden ontredderd nederstorte.

Dat mijn vijand mijne ziel vervolge en grijpe, en mijn leven op den grond vertrede.

Sta op, Heer! in uwe gramschap: en verhef U bij de grenzen mijner vijanden.

En sta op, Heer, mijn God! volgens het gebod, dat Gij gegeven hebt: en de vergadering der volkeren zal U omringen.

En keer om harentwille wederom naar boven, de Heer is der volkeren rechter.

Oordeel mij, Heer! volgens mijne rechtvaardigheid, en vel vonnis over mij volgens mijne onschuld.

Laat de boosheid der zondaren een einde nemen, en bevestig de rechtvaardigen Gij, God, die de harten en nieren doorgrondt.

Mijne rechtvaardige hulp komt van den Heer; die redding geeft aan de rechtvaardigen van harte.

God is een rechtvaardige rechter, machtig en lankmoedig: vertoornt Hij zich alle dagen?

Tenzij gij u bekeert, zal Hij zijn zwaard zwaaien: Hij heeft zijnen boog gespannen, en hem toegericht.

En doodelijke schichten heeft Hij er opgelegd, tot brandpijlen maakt Hij zijne schichten.

Zie hij is in barensnood van boosheid: van verdriet is hij zwanger: en hij baart ongerechtigheid.

Hij heeft eenen kuil gedolven en

hem uitgediept: en hij is in de groeve gevallen, die hij gemaakt had.

Zijn onheil keert op zijn hoofd weder: en zijne ongerechtigheid komt op zijne kruin neder.

Ik wil den Heer loven volgens zijne gerechtigheid: en de snaren roeren voor den naam des Heeren, des Allerhoogsten.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Dat hij toch nimmer mijne ziel roove als een leeuw, terwijl er niemand is, die mij verlost en redt.

ψ. Van de poort der hel.

℞. Verlos, Heer, hunne zielen.

Onze Vader, enz. *in stilte.*

I LES. *Job. VII.*

SPAAR mij, Heer! want mijne dagen zijn een niet. Wat is toch de mensch dat Gij hem groot maakt, of dat Gij uw hart op Hem stelt. 's Morgens vroeg bezoekt Gij hem, en aanstonds beproeft Gij hem. Hoe lang nog zult Gij mij niet sparen, en mij den tijd niet geven om mijn speeksel

in te zwelgen? Heb ik gezondigd, wat zal ik daarvoor doen, o behoeder der menschen? Waarom hebt Gij mij tot uwe tegenpartij gesteld, zoodat ik mij zelven een last geworden ben? Waarom neemt Gij mijne zonden niet weg, en vergeeft Gij mijne ongerechtigheid niet? Zie, nu ga ik in het stof slapen; en zoo Gij mij morgen zoekt, zal ik niet meer wezen.

Rj. Ik geloof dat mijn Verlosser leeft en ten jongste dage zal ik uit de aarde verrijzen.* En in mijn vleesch zal ik God mijnen Zaligmaker aanschouwen. Y. Ik zelf zal Hem zien en geen andere, en mijne oogen zullen Hem aanschouwen. En in mijn vleesch, enz.

II LES. *Job. X.*

HET verdriet mijne ziel te leven, ik zal mijn klaagtoon over mij laten uitgaan; ik zal spreken in de bitterheid mijner ziel. Ik zal spreken tot God: Wil mij niet veroordeelen! Laat mij toch weten, waarom Gij mij

aldus oordeelt. Dunkt het U dan goed, mij te lasteren, en mij, het werk uwer handen, te verdrukken, en het plan der goddeloozen te begunstigen? Hebt Gij dan vleeschelijke oogen; of ziet ook Gij gelijk een mensch ziet? Zijn ook uwe dagen gelijk de dagen des menschen; en uwe jaren gelijk de menschelijke tijden, dat Gij onderzoek zoudt doen naar mijne boosheid, en mijne zonden zoudt navorschen? En dat Gij vernemen zoudt, dat ik niets goddeloos gedaan heb, ofschoon er niemand is die uit uwe hand verlossen kan?

℞. Gij, die Lazarus reeds riekende, uit het graf verwekt hebt, * Geef hun, Heer! rust en eene plaats van genade.

ψ. Die zult komen oordeelen levenden en dooden en de wereld door het vuur. Geef, enz.

III LES. *Job. X.*

UWE handen hebben mij gemaakt, en mij samengevoegd geheel van alle zijden, en werpt Gij mij zoo plotseling omverre? Gedenk toch, bid

ik, dat Gij mij als potaarde gevormd hebt, en dat Gij mij tot stof zult doen wederkeeren! Hebt gij mij niet als melk gemolken, en mij als kaas geronnen? Met vel en vleesch hebt Gij mij bekleed! met beenderen en zenuwen hebt Gij mij aaneengehecht. Het leven en de barmhartigheid hebt Gij mij geschonken; en uwe bezoeking behoudt mijnen geest.

R. Heer! als Gij de aarde zult komen oordeelen, waar zal ik mij verbergen voor het aanschijn uwer gramschap? Want ik heb zeer gezondigd in mijn leven. V. Ik sidder, en ben beschaamd voor U; als Gij zult komen oordeelen, wil mij niet veroordeelen. Want ik heb zeer gezondigd in mijn leven.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Want ik, enz.

(Vervolgens leest men hier de Laudén, te weten op die dagen dat er maar drie Psalmen en drie Lessen gelezen worden.)

De drie volgende Psalmen zijn voor den Dinsdag en den Vrijdag.

Antiph. In een weideveld* daar heeft Hij mij gelegerd.

PSALM XXII. *Dominus regit me.*

DE Heer geleidt mij, en mij zal niets ontbreken; in een weideveld, dáár heeft Hij mij gelegerd.

Hij heeft mij opgevoed bij verscheidende wateren: mijne ziel doet Hij opleven.

Hij geleidt mij op de wegen der gerechtigheid om zijnen naam.

Ook, al wandelde ik te midden van de schaduw des doods, ik zou geen onheilen vreezen; want Gij zijt met mij.

Uw staf en uw stok, zij beuren mij op.

Gij bereidt voor mijn aanschijn eene tafel, tegenover hen, die mij verdrukken.

Gij zalft mijn hoofd met balsem-olie; en mijn vreugdebeker, hoe kostelijk is hij.

En uwe barmhartigheid zal mij op den voet volgen al de dagen mijns levens:

Opdat ik wone in het huis des Heeren in lengte van dagen!

Heer, geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. In een weideveld, daar heeft Hij mij gelegerd.

Antiph. De zonden mijner jeugd* en mijne onwetendheden, gedenk ze niet, o Heer!

PSALM XXIV. *Ad te Domine.*

TOT U, o Heer! verhef ik mijne ziel: mijn God! op U betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden.

En laat mijne vijanden mij niet uitlachen: want allen, die op U wachten, zij zullen niet beschaamd worden.

Mogen zij allen beschaamd worden, die ongerechtigheid bedrijven zonder reden.

Toon mij, Heer, uwe wegen: en leer mij uwe paden kennen.

Bestier mij in uwe waarheid, en onderwijs mij: want Gij zijt God, mijn Verlosser, en U verbeid ik den geheelen dag.

Gedenk uwe ontfermingen, Heer, en uwe goedertierenheden, die van eeuwigheid zijn.

De zonden mijner jeugd, en mijne onwetendheden, gedenk ze niet.

Wees Gij mij gedachtig naar uwe barmhartigheid: om uwer goedheid wil, o Heer!

Goed en gerechtig is de Heer: daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in den weg.

Hij geleidt de lijdzamen ten gerechtigheid: Hij leert de zachtmoedigen zijne paden.

Al de wegen des Heeren zijn barmhartigheid en trouw: voor degenen, die zijn verbond en zijne getuigenissen zoeken.

Om uwen naam, Heer, zult Gij mijne zonde genadig zijn, want zij is groot.

Wie is de man die den Heer vreest? Hij onderwijst hem in den weg, welken hij verkozen heeft.

Zijne ziel zal in welvaart verwijlen: en zijn zaad zal de aarde beërven.

Een vaste steun is de Heer voor

die Hem vreezen: en zijn verbond,
opdat het hun blijke.

Mijne oogen zijn altijd op den Heer
gericht: want Hij, Hij zal mijne
voeten uit den strik trekken.

Zie neer op mij, en ontferm U
mijner; want alleen en arm ben ik.

De benauwdheden mijns harten zijn
vermenigvuldigd; trek mij toch uit
mijne nooden.

Aanzie mijne vernedering en mijn lij-
den: en vergeef mij al mijne misdaden.

Aanschouw mijne vijanden, want zij
zijn vermenigvuldigd en zij haten mij
met onrechtvaardigen haat.

Bewaar mijne ziel en red mij: laat
mij niet beschaamd worden, want op
U stel ik mijne hoop.

Onschuldigen en oprechten heb-
ben mij aangehangen: omdat ik U
verbeidde.

O God! verlos Israël uit al zijne
verdrukkingen.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. De zonden mijner jeugd en

mijne onwetendheden, gedenk ze niet,
o Heer!

Antiph. Ik geloof* dat ik de goederen des Heeren zal zien in het land der levenden.

PSALM XXVI. *Dominus illuminatio.*

DE Heer is mijn licht en mijn heil,
wien zal ik vreezen?

De Heer is de beschermmer mijns levens, voor wien zal ik sidderen?

Als de booswichten tegen mij oprukken, om mijn vleesch te eten.

Zij die mij kwellen, mijne vijanden, zijn zelve bezwiken en vielen.

Al staat er een heirleger tegen mij op, mijn hart zal niet vreezen.

Al barst er een oorlog tegen mij uit, dan nog zal ik vertrouwen.

Eene zaak heb ik van den Heer gevraagd, naar deze zal ik streven: dat ik moge wonen in het huis des Heeren al de dagen mijns levens.

Dat ik de geneugte des Heeren moge aanschouwen, en zijnen tempel bezoeken.

Want Hij verbergt mij in zijne

woontent; ten kwaden dage beschut
Hij mij in het verborgene zijner tent.

Hoog op eene rots stelt Hij mij: en
nu zal Hij mijn hoofd verheffen boven
mijne vijanden.

Ik zal een omgang houden en een jubeloffer opdragen in zijne woning: zingen zal ik en de snaren roeren voor den Heer.

Verhoor Heer de stem, waarmede ik tot U roepe: ontferm U mijner en verhoor mij.

Voor U uit zich mijn hart, U zoekt mijn aangezicht: uw aanschijn, Heer! zal ik zoeken.

Keer toch uw aanschijn van mij niet af: en wend U in uwe gramschap niet af van uwen dienaar.

Wees mijn helper; en verlaat mij niet, en versmaad mij niet, o God! mijn Heiland!

Want mijn vader en mijne moeder hebben mij verlaten: maar de Heer nam mij op.

Onderwijs mij, Heer! in uwen weg: en geleid mij op het rechte pad, om mijner vijanden wille.

Geef mij niet over aan de begeerte mijner verdrukkers: want er zijn valsche getuigen tegen mij opgestaan, en de boosheid heeft tegen zichzelf gelogen.

Ik geloof, dat ik de goederen des Heeren zal zien, in het land der levenden.

Wacht den Heer af, gedraag u manmoedig: en versterk uw hart en verbeid den Heer.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Ik geloof, dat ik de goederen des Heeren zal zien in het land der levenden.

ÿ. De Heer stelle hen naast de vorsten.

Ë. Naast de vorsten zijns volks.
Onze Vader, *enz. in stille.*

IV LES. Job XIII.

ANTWOORD mij: hoe groot zijn mijne misdaden en zonden?

Toon mij mijne boosheden en overtredingen. Waarom verbergt Gij uw

aangezicht, en houdt Gij mij voor uwen vijand? Tegen een blad, dat door den wind weggevoerd wordt, toont Gij uwe macht, en Gij vervolgt een dorren stoppel. Want Gij schrijft bitterheden tegen mij, en Gij wilt mij vernietigen door de zonden mijner jeugd. Gij hebt mijnen voet in het blok gesloten: Gij hebt al mijne paden bewaakt en op al de stappen mijner voeten gelet: terwijl ik toch weldra vergaan moet als modder en als een kleed, dat door de mot wordt opgegeten.

℞. O God! wees mijner gedachtig, want mijn leven is een wind.* En laat geen oog eens menschen mij aanschouwen. †. Uit de diepten heb ik geroepen tot U o Heer! Heer! geef gehoor aan mijne stem. En laat, enz.

V LES. *Job XIV.*

DE mensch van eene vrouw geboren, leeft eenen korten tijd, en wordt vervuld met vele ellenden. Gelijk eene bloem gaat hij op en wordt treden; en hij vlucht gelijk eene

schaduw, en blijft nooit in denzelfden staat. En acht Gij het Uwer waardig op zoo iemand uwe oogen te slaan, en hem met U in het gerecht te trekken? Wie kan zuiver maken die van onzuiver zaad ontvangen is? Zijt Gij het niet alleen? Kort zijn des menschen dagen, het getal zijner maanden is bij U. Gij hebt hem palen gesteld, die niet kunnen overschreden worden. Wijk een weinig van hem af, opdat hij wat moge rusten, totdat kome zijn gewenschte dag, gelijk die des huurlings.

R. Wee mij, Heer! dat ik zoozeer gezondigd heb in mijn leven! Wat zal ik ellendige doen? Waar zal ik vluchten dan tot U mijn God? * Wees mij genadig als Gij zult komen ten jongsten dage.

Y. Mijne ziel is zeer ontsteld, maar Gij, Heer! kom haar te hulp. Wees mij, enz.

VI LES. *Job XIV.*

WIE zal mij dit verleenē, dat Gij mij in de hel beschermt, en

mij verbergt, totdat uwe verbolgenheid voorbij gaat, en dat Gij mij eenen tijd stelt, waarop Gij mijner gedenken zult. Meent Gij ook dat een mensch na zijn dood wederom leven zal? Alle dagen, in welke ik nu strijde, wacht ik, dat mijne verandering kome. Gij zult mij roepen en ik zal U antwoorden: aan het werk uwer handen zult Gij de rechterhand toereiken. Gij hebt wel mijne schreden geteld; doch wees mijne zonden genadig.

R. Heer! gedenk mijne zonden niet.* Als Gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. V. Bestier, Heer, mijn God, mijnen weg voor uw aanschijn. Als Gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. V.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Als Gij de wereld, enz.

(Vervolgens leest men hier de Laudén, te weten op die dagen dat er maar drie Psalmen en drie Lessen gelezen worden.)

De drie volgende Psalmen en Lessen zijn voor den Woensdag en den Zaterdag.

Antiph. Het behage U, Heer!* mij te verlossen: Heer! zie op om mij te helpen.

PSALM XXXIX. *Expectans expectavi.*

AL wachtende heb ik den Heer verwacht en Hij gaf acht op mij.

En hij verhoorde mijne gebeden en trok mij uit den poel des jammers en uit het slijk des modders.

En Hij plaatste mijne voeten op eene rots: en bestierde mijne gangen.

En Hij gaf mij een nieuw gezang in den mond, eenen lofzang voor onzen God.

Velen zullen het zien en vreezen, en hun vertrouwen stellen op den Heer.

Gelukkig is de man, wiens hoop de naam des Heeren is: en die niet omziet naar ijdelheden en valsche dwaasheden.

Heer, mijn God! Gij hebt in menigte uwe wonderwerken gewrocht: en er is niemand U gelijk in uwe raadsbesluiten.

Ik heb ze verkondigd en er van gesproken, zij zijn vermenigvuldigd boven tal.

Slachtoffer en spijsoffer hebt Gij niet gewild: maar ooren gaaft Gij mij.

Brandoffer en zoenoffer hebt Gij niet geveergd: toen sprak ik: Zie ik kom.

In de boekrol is van mij geschreven, dat ik uwen wil volbrengen zoude; mijn God! dat wil ik, en uwe wet is in het midden van mijn hart.

Ik verkondigde uwe rechtvaardigheid in eene groote vergadering: zie mijne lippen wederhoud ik niet: Heer Gij weet het.

Uwe rechtvaardigheid verborg ik niet in mijn hart; uwe waarheid en uw heil vermeldde ik.

Ik verheelde uwe goedertierenheid en uwe trouw niet voor de groote gemeente.

Gij dan, Heer! wend toch uwe barmhartigheden van mij niet af: uwe barmhartigheid en uwe trouw beschermden mij altijd.

Want ellenden zonder tal omringden

mij: mijne ongerechtigheden hebben mij aangegrepen en ik ben niet in staat te zien.

Menigvuldiger zijn zij dan de haren mijns hoofds: en mijn hart heeft mij begeven.

Het behage U, Heer, mij te verlossen: Heer! zie op om mij te helpen.

Dat zij beschaamd en te schande worden, te gader, allen, die mijne ziel zoeken om haar weg te nemen.

Dat zij terug deinzen en beschaamd worden, die mij kwaad willen.

Dat zij terstond hunne schande dragen, die mij zeggen: Ha, ha.

Dat zij juichen en verblijd zijn in U allen die U zoeken: en dat zij, die uw heil beminnen altijd zeggen: Hoog geloofd zij de Heer.

Ik echter ben een bedelaar en een arme: de Heer draagt zorg voor mij.

Mijn helper en mijn beschermer zijt Gij: mijn God, vertoef niet.

Heer! geef hun de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Het behage U, Heer mij te verlossen: Heer: zie op om mij te helpen.

Antiph. Heer! genees mijne ziel,* want ik heb tegen U gezondigd.

PSALM XL.

Beatus qui intelligit.

GELUKKIG hij, die acht geeft op den behoeftige en den arme: op den kwaden dag zal de Heer hem redden.

De Heer behoede hem en doe hem leven, en make hem gelukkig op aarde; en levere hem niet over aan den wil zijner vijanden.

De Heer verleene hem bijstand op het bed zijner smarten: Gij keerdet geheel zijne legerstede om in zijne krankheid.

Ik, ik zeide: Heer, ontferm U mijner: genees mijne ziel, want ik heb tegen U gezondigd.

Mijne vijanden wenschen mij wel kwaad toe: wanneer zal hij sterven en zal zijn naam vergaan?

En komt er een binnen om te zien, hij spreekt bedrieglijk: zijn hart vergadert zich boosheid.

Hij gaat naar buiten, en hij spreekt daarvan.

Al mijne vijanden mompelen te zamen tegen mij: en tegen mij bedenken zij hetgeen kwaad is voor mij.

Zij hebben een boos stuk tegen mij besloten: die slaapt, zal die niet weder opstaan?

Zelfs de man mijner vriendschap, op wien ik vertrouwde: die mijn brood at, heeft hoog zijnen voet verheven tegen mij.

Maar Gij, Heer! ontferm U mijner en wek mij weder op, en ik zal het hun vergelden.

Daaruit erken ik, dat Gij uw behagen in mij hebt; dat mijn vijand zich niet zal verblijden over mij.

En mij, mij hebt Gij om mijne onschuld opgenomen: en mij bevestigd voor uw aanschijn tot in eeuwigheid.

Geloofd zij de Heer, de God van Israël, van eeuw tot eeuw: zoo zij het, zoo zij het.

Heer, geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Heer! genees mijne ziel,
want ik heb tegen U gezondigd.

Antiph. Mijne ziel dorst* naar God,
den levenden, wanneer zal ik komen,
en voor het aangezicht des Heeren
verschijnen?

PSALM XLI. *Quemadmodum desiderat.*

GELIJK het hert snakt naar de wa-
terbronnen: zoo smacht mijne
ziel naar U, o God.

Mijne ziel dorst naar God, den
machtigen, den levenden God: wan-
neer zal ik komen en voor Gods
aangezicht verschijnen?

Mijne tranen zijn mijn brood ge-
worden, dag en nacht; terwijl men
mij dagelijks zegt: waar is uw God?

Dit ben ik indachtig en ik stort
mijne ziel bij mij uit: hoe ik opging
tot de plaats der wonderbare tent,
tot het huis Gods.

Met eene stem van verheuging en
lof: een juichtoon van een tafelgast.

Waarom zijt gij bedroefd, mijne
ziel? en waarom ontstelt gij mij?

Betrouw op God, want ik zal Hem nog loven: Heil mijns aanschijns! en mijn God.

Mijne ziel is in mij ontsteld: daarom gedenk ik Uwer uit het land des Jordaans en der Hermonen, van den kleinen berg.

De eene afgrond roept den anderen op bij het gedruisch van uwe watervallen.

Al uwe hooge baren en vlooden zijn over mij heengestroomd.

Des daags beschikt de Heer zijne goedertierenheid; en des nachts zijn loflied.

Bij mij is een gebed tot den God mijns levens, ik zeg tot God: Gij zijt mijn helper.

Waarom vergeet Gij mij en waarom wandel ik droevig daarheen, terwijl de vijand mij verdrukt?

Terwijl mijne beenderen verbrijzeld worden, hoonen mij mijne vijanden, die mij kwellen.

Terwijl zij mij dagelijks zeggen: Waar is uw God; waarom zijt gij

bedroefd, mijne ziel, en waarom ont-rust gij mij?

Betrouw op God, want ik zal Hem nog loven: Heil mijns aanschijns, en mijn God.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Mijne ziel dorst naar God, den levenden, wanneer zal ik komen, en voor het aangezicht des Heeren verschijnen?

ÿ. Geef de zielen van die U be-lijden niet aan het roofgedierte prijs.

Ë. En vergeet de zielen uwer armen niet ten einde toe.

Onze Vader, enz. *in stilte.*

VII LES. *Job XVII.*

MIJN geest wordt machteloos: mijne dagen gaan korten, en alleen het graf blijft mij over. Ik heb niet gezondigd en mijn oog verwijlt in bitterheden. Verlos mij, Heer! en stel mij bij U, en laat dan, wiens hand het ook zij, tegen mij strijden. Mijne dagen zijn voorbijgegaan; mijne gedachten zijn verstrooid, en kwellen

mijn hart. Den nacht hebben zij in dag veranderd, en na de duisternis verhoop ik wederom het licht. Al is het ook dat ik het uithoude, het graf is toch mijn huis en in de duisternis heb ik mijn bed gespreid. Tot de verrotting heb ik gezegd: gij zijt mijn vader; en tot de wormen: gij zijt mijne moeder en mijne zuster. Waar is dan nu mijn uithouden, en wie geeft acht op mijn geduld?

Q. Terwijl ik dagelijks zondig en geene boetvaardigheid doe, ontstelt mij de vrees des doods.* Want in de hel is geene verlossing. Ontferm U mijner, o God! en red mij. Y. O God! in uwen naam beveilig mij en in uwe kracht, verlos mij. Want in de hel is geene verlossing. Ontferm U mijner, o God! en behoud mij.

VIII LES: *Job XIX.*

MIJN vel kleeft aan mijn gebeente, dewijl mijn vleesch verteerd is en alleen de lippen om mijne tanden zijn gebleven. Ontfermt U mijner,

ten minste gij, mijne vrienden! want de hand des Heeren heeft mij geraakt. Waarom vervolgt gij mij gelijk God, en waarom verzadigt gij u met mijn vleesch? Wie verleent mij, dat mijne woorden opgeschreven worden? Wie geeft het mij, dat zij in een boek worden gegrift met ijzeren stift en op een looden blad, of uitgehouwen in den harden steen met eenen beitel. Want ik weet, dat mijn Verlosser leeft, en ten jongsten dage zal ik uit de aarde verrijzen. En ik zal wederom met mijn vel bekleed worden, en in mijn vleesch zal ik mijnen God aanschouwen. Ik zelf zal Hem zien, en mijne oogen zullen Hem aanschouwen, en geen andere. Deze mijne hoop ligt opgesloten in mijnen boezem.

R. Heer! oordeel mij niet naar mijne werken; want ik heb niets gedaan dat voor uw aanschijn waardig is. Daarom bid ik uwe majesteit:* dat Gij, o God! hunne misdaden uitdelgt. y. Heer wasch mij meer nog van mijne

ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonde. Dat Gij, o God! enz.

IX LES. *Job X.*

WAAROM hebt Gij mij uit den moederschoot gevoerd? Ach! of ik ware omgekomen, zonder dat mij ooit oog gezien had! zoo zoude ik geweest zijn alsof ik niet ware, en van den schoot mijner moeder ten grave weggedragen. Zal de korthed mijner dagen niet weldra ten einde zijn? Laat mij dan met rust, dat ik een weinig over mijne smart klage, eer ik ga, en niet wederkeere, tot het donker land, bedekt met de duisternis des doods, tot het land van jammer en dikke duisterteid, waar schaduw des doods is en geene orde, doch eene altijddurende verschrikking woont.

℞. Red mij, Heer! van den eeuwigten dood, in dien schrikwekkenden dag. * Als de hemelen en de aarde zullen beroerd worden; * Als Gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. √. Sidderend ben ik geworden, en ik vrees tegen dat het

onderzoek komt en de toekomstige gramschap. Als de hemelen en de aarde zullen beroerd worden; als Gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. *ÿ.* Die dag, is een dag van gramschap, van onheil en jammer, een groote en zeer bittere dag. Als Gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. *ÿ.* Heer! geef hun de eeuwige rust; en het eeuwig licht verlichte hen. Red mij, Heer! van den eeuwigen dood, in dien schrikwekkenden dag, als de hemelen en de aarde zullen beroerd worden; als Gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur.

Het volgende Responsorium wordt gelezen, in plaats van het voorgaande, op die tijden dat men maar drie Psalmen en drie Lessen in de Metten leest.

R. Verlos mij Heer! van de wegen der hel, Gij, die de metalen poorten verbrijzeld, de hel bezocht en hun het licht gegeven hebt; opdat zij U zouden zien, * die in de pijnen der duisternissen waren.

ÿ. Roepende en zeggende: Gij zijt tot ons gekomen, onze verlosser. Die in de pijnen der duisternissen waren.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen. Die in de pijnen, enz.

DE LAUDEN.

Antiph. Juichen zal voor den Heer* het vernederde gebeente.

PSALM I. *Miserere.*

O NTFERM U mijner, o God! volgens uwe groote barmhartigheid.

En volgens de menigte uwer barmhartigheden delg mijne misdaad uit.

Wasch mij meer nog van mijne ongerechtigheid: en reinig mij van mijne zonde.

Want ik erken mijne boosheid: en mijne zonde is altijd voor mijne oogen.

Tegen U alleen heb ik gezondigd, en voor U heb ik kwaad gedaan: opdat Gij gerechtvaardigd wordet in uwe woorden, en overwint, als Gij geoordeeld wordt.

Want zie, in boosheden ben ik ontvangen: en in zonden ontving mij mijne moeder.

Want zie, Gij hebt de waarheid lief: de geheimen en de verborgenheden uwer wijsheid hebt Gij mij bekend gemaakt.

Besprenkel mij met bysop en ik zal gereinigd worden: wasch mij en ik zal witter worden dan sneeuw.

Geef aan mijn gehoor blijdschap en vreugde; en juichen zal het vernederde gebeente.

Keer uw aangezicht af van mijne zonden: en delg al mijne ongerechtigheden uit.

Schep in mij, o God! een zuiver hart: en vernieuw den rechten geest in mijn binnenste.

Verwerp mij niet van uw aanschijn: en neem uwen heiligen Geest niet weg van mij.

Geef mij terug de blijdschap uws heils: en versterk mij met eenen kloeken geest.

Ik zal zondaars uwe wegen leeren:

en de goddeloozen zullen zich tot U bekeeren.

Verlos mij van bloedschuld, o God! Gij, God mijns heils: en mijne tong zal met vreugd uwe gerechtigheid verkonden.

Heer! open mijne lippen: en mijn mond zal uwen lof verkondigen.

Want hadt Gij eene offerande gewild, ik zou ze U voorzeker gebracht hebben: in brandoffers hebt Gij geen welbehagen.

Een bedrukte geest is eene offergave voor God! een vermorzeld en verootmoedigd hart zult Gij, o God! niet versmaden.

Handel met Sion goedgunstig, Heer! volgens uwe welwillendheid; dat opgebouwd worden de muren van Jerusaleem.

Dan zult Gij eene offerande van gerechtigheid, dank- en brandoffers aanvaarden: dan zal men varren op uw altaar leggen.

Heer! geef hun de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Juichen zal voor den Heer
het vernederde gebeente.

Antiph. Heer, verhoor mijn gebed: *
tot U komt alle vleesch.

PSALM LXIV. *Te decet hymnus.*

OP Sion, o God! komt U lof toe:
en in Jerusalem wordt U ter eere
de belofte betaald.

Verhoor mijn gebed: tot U komt
alle vleesch.

Woorden der goddeloozen hebben
ons overmand: en Gij, Gij vergeeft
ons onze boosheden.

Zalig is hij, dien Gij verkoren hebt
en opgenomen: wonen zal hij in uwe
voorhoven.

Wij worden verzadigd met de goe-
deren van uw huis: heilig is uw
tempel, wonderbaar in gerechtigheid.

Verhoor ons, o God! onze Zalig-
maker, de hoop van al de uiteinden der
aarde, en van die verre zijn in de zee.

Gij, die de bergen door uwe kracht
bevestigt, Gij, met macht omgord: die
de diepte der zee beroert, het ge-
bulder harer golven.

De volkeren worden ontroerd, en die aan de uiterste palen wonen, vreezen om uwe wondere teekenen: waar de dag op- en ondergaat, schenkt Gij vreugde.

Gij hebt de aarde bezocht en ze mildelijk bevochtigd: ruimschoots hebt Gij haar verrijkt.

De stroom Gods werd met wateren gevuld, Gij maaktet hun spijs gereed: want zoo is hare bereiding.

Vul hare waterloopen, vermenigvuldig haar gewas: onder hare regendruppelen spruit zij vroolijk uit.

Gij zegent de kroon van het jaar uwer goedertierenheid: en uwe velden worden met overvloed vervuld.

De schoone plaatsen der wildernissen worden vet: en de heuvelen omgorden zich met vreugde.

De rammen der schapen bekleeden zich, en de dalen vloeien over van koren: zij juichen, immers zij heffen een lofzang aan.

Heer! geef hun de eeuwige rust,
En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Heer! verhoor mijn gebed :
tot U komt alle vleesch.

Antiph. Uwe rechterhand* ondersteunt mij, Heer!

PSALM LXII. *Deus, deus meus.*

O God, mijn God, tot U waak ik
op in den vroegen morgen.

Mijne ziel dorst naar U, en mijn
vleesch, o hoe dikwijls *verlangt het*
naar U!

Als in een woest, en ongebaand en
waterloos land, zoo verscheen ik voor
U in het heiligdom, om uwe macht
en uwe glorie te zien.

Want uwe goedertierenheid is beter
dan het leven: U prijzen mijne lippen.

Zóó wil ik U loven mijn leven lang,
en in uwen naam mijne handen op-
heffen.

Mijne ziel wordt als met merg en
vet verzadigd, en met blijde lippen
prijst U mijn mond.

Als ik aan U denk op mijne leger-
stede, als ik in den morgenstond
Uwer gedachtig ben. Gij toch waart
mijn helper.

En onder de schaduw uwer vleugelen zal ik juichen. Mijne ziel kleeft U aan en volgt U; uwe rechterhand ondersteunt mij.

Doch zij, te vergeefs zoeken zij mijne ziel; de diepten der aarde zullen zij ingaan; zij zullen overgeleverd worden aan het geweld des zwaards en de prooi zijn der vossen.

Doch de Koning zal zich in God verblijden. Allen, die bij Hem zweren, zullen juichen, omdat de mond der lasteraars verstomd is.

Hier wordt niet gezegd: Heer! geef hun de eeuwige rust.

~~PSALM~~ LXVI. *Deus misereatur nostri.*

GOD zij ons genadig en zegene ons;

Hij doe zijn aangezicht over ons lichten en zij ons genadig.

Opdat wij op aarde uwen weg kennen, onder alle volkeren uw heil!

Dat de volkeren U loven, o God!
dat alle volkeren U loven!

Dat de natiën zich verheugen en juichen, omdat Gij de volkeren oordeelt

naar billijkheid, en de natiën op aarde bestuurt.

Dat de volkeren U loven, o God!
dat alle volkeren U loven; de aarde heeft hare vrucht gegeven.

God zegene ons, Hij, onze God!
dat God ons zegene, en dat al de eindpalen der aarde Hem vreezen.

✕ Heer! geef hun de eeuwige rust.
En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Uwe rechterhand ondersteunt mij Heer!

✕ *Antiph.* Heer! verlos mijne ziel*
van de poort der hel.

GEZANG VAN EZECHIAS. *Isaias* xxxviii.

Ik sprak: In het midden mijner
dagen zal ik gaan naar de poorten
van het doodenrijk.

Ik derf het overschot mijner jaren:
ik sprak: Niet meer zal ik den Heere
God zien in het land der levenden.

Niet langer zal ik een mensch aanschouwen, noch een bewoner der rust.

Mijn levenstijd wordt weggenomen,
en hij wordt opgerold voor mij gelijk
eene herderstent.

Afgesneden als door den wever wordt mijn leven; toen ik eerst begon sneed hij mij af; tusschen den morgen- en den avondstond zult Gij met mij een einde maken.

Ik hoop tot aan den morgen; als een leeuw zoo verbrijzelde Hij al mijne beenderen.

Van den morgen tot den avond zult Gij met mij een einde maken, ik klaagde als het jong eener zwaluw; ik zuchtte als eene duif.

Afgemat zijn mijne oogen door het opzien naar omhoog.

Heer! ik lijd geweld, wees borg voor mij. Wat zal ik zeggen, en wat zal Hij mij antwoorden, daar Hij zelf het gedaan heeft?

Overdenken zal ik voor U al mijne jaren in de bitterheid mijner ziel.

Heer! is aldus het leven, en bestaat daarin het leven van mijnen geest? Gij moogt mij kastijden, Gij zult mij levend maken. Zie in den vrede overkwam mij de bitterste bitterheid.

Doch Gij, Gij hebt mijne ziel gered,
dat zij niet zou omkomen, al mijne
zonden hebt Gij achter uwen rug
weggeworpen.

Want niet het doodenrijk prijst U,
en niet de dood looft U; niet zij die
ter groeve dalen verbeiden uwe trouw.

De levende, de levende, hij ver-
heerlijkt U, gelijk ik op dezen dag:
de vader maakt aan de kinderen uwe
trouw bekend.

Heer! behoud mij, en wij zullen
onze lofzangen zingen al de dagen
onzes levens in het huis des Heeren.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Heer! verlos mijne ziel van
de poort der hel.

Antiph. Al wat ademt* love den Heer!

PSALM CXLVIII. *Laudate Dominum.*

LOOFT den Heer van uit de heme-
len, looft Hem in den hooge!

Looft Hem, al zijne Engelen; looft
Hem, al zijne heirkrachten!

Looft Hem, zon en maan, looft
Hem, alle sterren en licht!

Looft Hem, gij hemelen der hemelen, en dat alle wateren, die boven de hemelen zijn, den naam des Heeren loven.

Want Hij sprak, en zij werden; Hij beval, en zij waren geschapen.

Hij gaf hun een bestaan voor altijd, en voor eeuwig; Hij stelde hun eene wet, die zij niet overtreden.

Looft den Heer van op de aarde, gij, zeegedrochten en alle afgronden!

Vuur, hagel, sneeuw, ijs en stormwinden, die zijn woord volvoeren!

Bergen en alle heuvelen, vruchtboomen en alle ceders.

Wilde dieren en alle vee, kruipend gedierte en gevleugeld gevogelte!

Gij, koningen der aarde, en alle volken, vorsten en alle rechters der aarde!

Jongelingen en maagden, grijsaards en kinderen, dat zij den naam des Heeren loven; want zijn naam alleen is hoog verheven.

Zijn roem is over hemel en aarde, Hij verhief den hoorn zijns volks.

Een lofzang is *Hij* voor alle zijne heiligen, Israëls kinderen, het volk, dat Hem nadert.

Hier wordt niet gezegd: Heer! geef hun de eeuwige rust.

PSALM CXLIX. *Cantate Domino.*

× **Z**INGT den Heer een nieuw lied, zijn lof zij in de vergadering der heiligen.

Dat (het volk) Israël zich verblijde in Dengene, die het gemaakt heeft, en Sions zonen zich verheugen over hunnen Koning.

Dat zij met reigezang zijnen naam loven, met pauk en harp Hem lof zingen.

Want de Heer heeft welbehagen in zijn volk. Hij verheft de zachtmoedigen ten heil.

Dat de heiligen juichen in glorie, dat zij zich verblijden in hunne rustplaatsen.

Gods lof is in hunne kelen, en tweesnijdende zwaarden zijn in hunne handen.

Om wraak te oefenen aan de Heidenen, strafgerichten aan de volkeren.

Om hunne koningen met ketenen te boeien, en hunne rijks grooten met ijzeren kluisters.

Om het beschreven oordeel aan hen uit te voeren; dit zal de roem zijn van al zijne heiligen.

Hier wordt niet gezegd: Heer! geef hun de eeuwige rust.

PSALM CL. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer in zijn heiligdom,
looft Hem in het uitspansel zijner
kracht!

Looft Hem om zijne machtige daden,
looft Hem om de menigte zijner groot-
heden!

Looft Hem met bazuingeschal, looft
Hem met fluit en harp!

Looft Hem met pauken en reigezang,
looft Hem met snaar- en orgelspel!

Looft Hem met welluidende cim-
balen, looft Hem met cimbale vol
jubel; al wat ademt love den Heer!

× Heer! geef hun de eeuwige rust,
En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Al wat ademt, love den Heer.

ψ. Ik heb eene stem uit den hemel gehoord die tot mij zeide: R. Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven.

Antiph. Ik ben de verrijzenis en het leven,* die in Mij gelooft zal leven, al ware hij reeds gestorven. En al wie leeft en in Mij gelooft, die zal in eeuwigheid niet sterven.

GEZANG VAN ZACHARIAS.

Benedictus Dominus Deus Israël. LUC. I.

GEZEKEND zij de Heer, de God van Israël, want Hij heeft zijn volk bezocht en verlossing bewerkt.

En Hij heeft voor ons een hoorn van heil opgericht in het huis van zijnen dienaar David.

Gelijk Hij gesproken heeft door den mond van zijne heilige, aloude profeten; Verlossing van onze vijanden, en uit de hand van allen, die ons haten.

Om barmhartigheid te doen aan onze vaders, en gedachtig te wezen aan zijn heilig verbond.

Aan den eed, dien Hij gezworen heeft aan Abraham, onzen vader, ons te zullen geven.

Dat wij, uit de hand onzer vijanden verlost, Hem zonder vreeze dienen.

In heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al onze dagen.

En gij, mijn kind, zult een Profeet des Allerhoogsten genoemd worden; want gij zult het aanschijn des Heeren voorafgaan om zijne wegen te bereiden;

Om aan zijn volk kennis des heils te geven ter vergiffenis hunner zonden;

Door de ingewanden der barmhertigheid van onzen God, door welke ons de Opgaande uit den hooge bezocht heeft.

Om hen te verlichten, die in duisternissen en in de schaduwe des doods gezeten zijn, om onze voeten te richten naar den weg des vredes.

Heer, geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

Antiph. Ik ben de verrijzenis en het leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij reeds gestorven. En al

wie leeft en in Mij gelooft, die zal in eeuwigheid niet sterven.

Onze Vader, enz. *in stilte en knielende.*

ÿ. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

Psalm 129 wordt op Allerzielendag en als men in de Metten 9 Psalmen en 9 Lessen leest, achtergelaten.

PSALM CXXIX. *De profundis.*

Uit de diepten heb ik geroepen tot U, o Heer; Heer, geef gehoor aan mijne stem!

Laat uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeeking.

Indien Gij de ongerechtigheden gadeslaat, o Heer Heere, wie zal bestaan?

Maar bij U is vergeving, en ter oorzake uwer wet, o Heer, vertrouw ik op U.

Mijne ziel vertrouwt op zijn woord; mijne ziel hoopt op den Heer.

Van den dageraad af tot in den nacht hope Israël op den Heer;

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van alle zijne ongerechtigheden.

Heer! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwige licht verlichte hen.

ÿ. Van de poort der hel.

℞. Verlos, Heer, hunne zielen.

ÿ. Dat zij rusten in vrede. ℞. Amen.

ÿ. Heer! verhoor mijn gebed.

℞. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

○ God! die uwe dienaren onder de Apostolische Priesters tot de Bisschoppelijke (Priesterlijke) waardigheid verheven hebt, geef, bidden wij, dat zij ook in hun gezelschap in alle eeuwigheid mogen leven.

○ God! gever der vergiffenis en minnaar der menschelijke zaligheid, wij bidden uwe goedertierenheid, dat Gij de broeders, vrienden en wel-doeners onzer vergadering, die uit deze wereld gescheiden zijn, op het voorbidden van de heilige Maria, altijd Maagd, met al uwe Heiligen, tot de gemeenschap der eeuwige zaligheid wilt brengen.

O God! Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen de vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding, naar welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige smeekingen mogen verwerven. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. *R.* Amen.

V. Heer, geef hun de eeuwige rust.

R. En het eeuwige licht verlichte hen.

V. Dat zij rusten in vrede. *R.* Amen.

Men leest *V.* Heer, enz. altijd na het laatste gebed.

GEBED OP ALLERZIELENDAG.

God! Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen de vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding naar welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige smeekingen mogen verwerven. Die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. *R.* Amen.

GEBED TEN DAGE VAN IEMANDS
OVERLIJDEN.

Wij bidden, o Heer! verlos de ziel van uwen dienaar (uwe dienaress) N. opdat hij (zij), aan de wereld gestorven zijnde, voor U moge leven, en zuiver hem (haar) door uwe barmhartige genade, van al hetgeen hij (zij) door menschelijke zwakheid in dit leven misdaan heeft. Door onzen Heer Jesus Christus uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. R. Am.

OP EEN JAARGETIJD.

O God, Heer der ontfermingen! geef den zielen van uwe dienaren en dienaressen, welker jaargetijde wij nu houden, de plaats van verkwikking, de zalige rust, en het licht uwer bestraling. Door onzen Heer Jesus Christus enz.

VOOR VADER EN MOEDER.

O God! die ons geboden hebt vader en moeder te eeren, ontferm U genadiglijk over de zielen van mijnen vader en mijne moeder, en vergeef

hun hunne zonden; en maak dat ik hen in de vreugd van het eeuwig licht moge aanschouwen. Door onzen Heer Jesus Christus enz.

VOOR EENEN MAN.

Neig, o Heer! uw oor tot onze gebeden, door welke wij uwe barmhartigheid ootmoediglijk smeeken, dat Gij de ziel van uwen dienaar N. die Gij uit deze wereld hebt doen scheiden, in het land van vrede en licht willet stellen en haar het gezelschap uwer Heiligen doet genieten. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

VOOR EENE VROUW.

Wij bidden U, Heer! wees naar uwe goedertierenheid de ziel van uwe dienares N. genadig, en herstel haar, die nu van de besmettingen der sterfelijkheid gezuiverd is, in het erfdeel der eeuwige zaligheid. Door onzen Heer Jesus Christus, enz.

- ψ. Heer, geef hun de eeuwige rust.
- ℞. En het eeuwig licht verlichte hen.
- ψ. Dat zij rusten in vrede. ℞. Amen.

